

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

М.Г. КАЩУК

**ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ
З ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПСИХОЛОГІЯ»**

**Львів
2022**

**Рекомендовано Науково-методичною радою
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 3 від 20.09.2022 р.)**

**Рекомендовано Вченою радою
факультету № 2 ІФПНП
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 4 від 14.09.2022 р.)**

Рецензенти:

М.Ю. Іванченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

І.Ю. Сковронська, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення факультету № 2 ІФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ

Кащук М.Г. Практичні завдання з лексики англійської мови для спеціальності «Психологія». – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. – 70 с.

Практичні завдання з лексики англійської мови для спеціальності «Психологія» розроблені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і охоплюють 13 загальних і фахових тем вивчення курсу “Іноземна мова за професійним спрямуванням”. Кожна тема складається з активного словника; основних положень, на які потрібно звернути увагу під час опрацювання теми; практичних завдань; таблиці з критеріями самооцінки.

Practical tasks on the vocabulary of the English language for the specialty "Psychology" are developed for students of higher education of the first (bachelor's) level of higher education and cover 13 general and professional topics of study of the course "Foreign Language for professional direction". Each topic consists of an active dictionary; the main provisions that need to be paid attention to when working on the topic; practical tasks; tables with self-assessment criteria.

ЗМІСТ

Передмова	4
Тема 1. About Myself. My Family	6
Тема 2. The Nature of Psychology. Analysis and Functions of Consciousness	8
Тема 3. Sensation and the Nervous System	10
Тема 4. Perception	13
Тема 5. Simple Learning	15
Тема 6. Complex Learning and Language	18
Тема 7. Memory and Thinking	21
Тема 8. Growth and Development	24
Тема 9. Sleep and Dream. The Nature of Sleep	27
Тема 10. Personality	29
Тема 11. Emotions	31
Тема 12. Industrial Psychology	34
Тема 13. Affiliation	36
English-Ukrainian Glossary	39
Рекомендована література	66
Key	67

ПЕРЕДМОВА

При вивченні іноземної мови одним із завдань є досягнення здобувачем вищої освіти такого рівня лексичної компетенції, щоб він міг спілкуватися, здійснювати мовленнєву комунікацію, розвивати комунікативну компетенцію (розуміння / аудіювання, читання/, говоріння, письмо). Лексична компетенція – це знання і здатність використовувати мовний словниковий запас, що складається з лексичних і граматичних елементів. *Лексичні елементи* включають: стійкі вирази (розмовні вирази / формули, фразеологічні ідіоми, застигли стійкі вирази, стійкі словосполучення, стійкі розмовні вирази, що складаються зі слів, які зазвичай вживаються разом) та однослівні форми (іменники, дієслова, прикметники, прислівники, числівники). *Граматичні елементи* містять артиклі, займенники, прийменники, сполучники, частки, допоміжні дієслова.

Практичні завдання з лексики англійської мови для спеціальності «Психологія» охоплюють 13 загальних і фахових тем вивчення курсу “Іноземна мова за професійним спрямуванням” для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія», передбачених Програмою навчальної дисципліни та Робочою програмою дисципліни, а саме: “Про себе. Моя сім’я”, “Суть психології. Аналіз і функції свідомості”, “Відчуття і нервова система”, “Сприйняття”, “Просте навчання”, “Комплексне навчання і мова”, “Пам’ять та мислення”, “Ріст та розвиток”, “Сон. Природа сну”, “Особистість”, “Емоції”, “Виробнича психологія”, “Потреба в соціальних контактах”.

Кожна частина роботи має однакову структуру і складається з таких пунктів:

- активного словника;
- основних положень, на які потрібно звернути увагу під час опрацювання теми;
- практичних завдань;
- таблиці з критеріями самооцінки.

Активний словник дає можливість здобувачам вищої освіти зосередити свою увагу на активізації необхідних для даної теми лексичних одиниць. Такий активний словник слугує певною опорою, що дозволяє здобувачам вищої освіти вирішити два завдання: збагатити своє мовлення та розширити свій словниковий арсенал. Засвоєння мовних одиниць до рівня автоматизованого вживання в мовленні (усному та писемному) безпосередньо пов'язане з проблемою навичок та умінь. За даними психологів і методистів успішність автоматизованого вживання мовного матеріалу в мовленні залежить від

різноманітності та міцності асоціацій, які встановилися під час запам'ятовування окремих мовних одиниць. Тому для збереження і подальшого розширення активного словника видається необхідним виконання здобувачами вищої освіти деяких взаємозв'язаних і взаємозумовлених вправ різного типу, які забезпечують активізацію лексичних одиниць на рівні мовних, умовно мовленнєвих і мовленнєвих вправ. Розвитку та удосконаленню навичок і вмінь правильного вживання лексичних одиниць у значній мірі можуть сприяти вправи-завдання, що вимагають утримання в пам'яті окремих мовних одиниць, які активізуються.

Різноманітні практичні завдання пов'язані з умінням доповнити речення, спираючись на активний словник, перекласти діалог на англійську мову, перекласти вирази на українську чи англійську мову, утворити речення з поданих слів, дібрати слово до його визначення, з'єднати початок і кінець речення, вгадати слово за його визначенням, вибрати правильний варіант слова з чотирьох можливих для кожного речення, дібрати синоніми та антоніми до поданих слів.

Робота не містить текстів до тем. Засвоївши активний словник і зрозумівши, на що треба звернути увагу при опрацюванні теми, здобувачі вищої освіти зможуть розібратися в будь-якому тексті, пов'язаному з темою. До кожної теми розроблено дві вправи, що видається цілком достатнім, оскільки їх мета – закріплення засвоєного активного словника.

В кінці Практичних завдань з лексики англійської мови для спеціальності «Психологія» подано Англо-український словник, розроблений до кожної теми, і Список рекомендованої літератури, а також Ключі до практичних завдань, що дає змогу здобувачам вищої освіти перевірити свої знання і правильність виконання завдань.

ТЕМА 1. ABOUT MYSELF. MY FAMILY

Активний словник: relative, parents, father, mother, grandparents, grandfather, grandmother, grandchild, son, daughter, twins, aunt, uncle, wife, husband, cousin, niece, nephew, single, married, father-in-law, mother-in-law, son-in-law, daughter-in-law, brother-in-law, sister-in-law, widow, widower, spinster, bachelor, godfather, godmother, godchild, stepfather, stepmother, stepchild, Christian name, surname, maiden name, nickname, pet name, ... years old, job.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is your name? Who are you?
- What do you do? What are you?
- How old are you?
- When were you born?
- Where were you born?
- What is your nationality?
- Where do you live?
- What is your favourite leisure activity?
- How many are you in the family?
- Where do your parents work?
- Have you got brothers or sisters?
- Where would you like to work after graduating from the university?

Практичні завдання

I. Complete the following sentences.

1. Before I start talking about my ... let me introduce myself. 2. My ... is Natalya. 3. My ... is Pavlenko. 4. I am 17 ... . 5. I was ... in Lviv, so I've been living in Lviv since my ... . 6. I have left school this year and now I am a first-year ... of Lviv State University of Internal Affairs. 7. I am fond of ... . I like to ... . I am going in for ... . I like playing ... . 8. And now I am going to speak about my ... . 9. My family is

not a ... one. 10. We are a family of ... . 11. My ... are not old at all. 12. To begin with, I am going to talk first about my ... . 13. He is 44 ... . He works as a ... . 14. My mother's ... is Anna. She is three years ... than my father. She ... as a surgeon in a hospital. 15. My ... are pensioners. 16. I have got an elder ... . She is an economist by ... now. She is ... . Her husband who is my ... is a journalist. 17. They are four in the family. They have got two children – a son who is my ... and a ... who is my ... . They are both 2 ... . So they are ... . 18. I have also many ... from my father's side. He has a sister who is my ... and a brother who is my ... . 19. And they have their kids who are my ... . 20. We often meet and have a good time together. We are real ... .

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Де ти навчаєшся? 2. Де ти живеш? 3. Скільки тобі років? 4. Мене звати Андрій. 5. Цього року я закінчив школу. 6. Я збираюся вступити до Львівського державного університету внутрішніх справ на факультет психології. 7. Чому ти вибрав саме цю професію? 8. Я дуже люблю спілкуватися з іншими людьми. 9. Нас семеро у сім'ї. 10. Де працюють твої батьки?

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Розкажи щось про себе. Де ти навчаєшся? Де живеш? Скільки тобі років?

B.: Мене звати Андрій. Мені 16. Цього року я закінчив школу і збираюся вступити до Львівського державного університету внутрішніх справ на факультет психології.

A.: Отже, ти хочеш стати психологом. Чому ти вибрав саме цю професію?

B.: Я дуже люблю спілкуватися з іншими і хочу допомагати людям у вирішенні їхніх проблем.

A.: Що ж, думаю ти зробив гарний вибір. Тепер розкажи про свою сім'ю.

B.: Моя сім'я є досить велика. Нас семеро – тато, мама, дідусь і бабуся, 2 сестри і я.

A.: Ви усі живете разом?

В.: Так. У нас великий будинок і майже кожен має окрему кімнату.

А.: А де працюють твої батьки?

В.: Тато – лікар. Він працює у дитячій лікарні. А мама викладає англійську в школі.

А.: Чим займаються твої сестри?

В.: Молодша сестра ходить до школи, а старша вчиться у медичному університеті. Вона хоче стати лікарем, як батько.

А.: Що ж, дякую за цікаву розповідь.

В.: А тепер розкажи про себе.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 2. *THE NATURE OF PSYCHOLOGY.*

ANALYSIS AND FUNCTIONS OF CONSCIOUSNESS

Активний словник: psychology, psychological, psychologist, to behave, behaviour, to be conscious (of), consciousness, to adjust (to), adjustment (to), to apply, application, to approach, approach, to contribute (to), contribution, to depend (on / upon), dependent, dependence, to deal (with), human, environment, to experience, experience, experienced, to survive, survival, survivor, procedure, random, non-random, to add, addition.

Основні положення: на що треба звернути увагу

Psycho – is a learned borrowing from Greek meaning breath, soul, spirit and the mind.

Psychology is

- 1) the science of the mind or of mental states and processes: the science of human nature;
- 2) the science of human and animal behaviour;
- 3) the sum of the mental states and processes of the person or of a number of persons, especially as determining action (eg. the psychology of a soldier at the battle).

- When did psychology acquire scientific status?
- What is the subject-matter of psychology by the definitions given above?
- What sciences is psychology closely connected with?
- What branches of psychology do you know?
- What is the subject-matter of each of these branches?
- What are the functions of consciousness?
- In what way does consciousness contribute to the survival of organisms?
- What did the attempt to discover the functions of consciousness in adjustment lead psychologists to?

Практичні завдання

I. Complete the following sentences using the words from the active vocabulary.

1. Although psychology ... primarily with the ... of ... beings and groups, it also ... with the study of animal ... . 2. It is always difficult to ... to new environmental conditions. 3. Knowledge of neurology is becoming more and more important to the ... . 4. Various contacts with other people and the ... will help the child to develop an adaptable personality. 5. The new ... to that problem gave very important results. 6. ... is closely connected to both the biological and social sciences. 7. It appeared that

consciousness ... to the survival of organisms by aiding them to learn. 8. In recent years there have been a large number of studies of the ... of animals on the environment. 9. It is difficult to translate laboratory and clinical findings directly into practical ... . 10. Because of emphasis upon conscious experience, psychology was at that time designated the science of ... .

II. Translate the following phrases into English using the active vocabulary.

1) вивчати людську поведінку; 2) пристосуватися до умов навколишнього середовища; 3) втратити свідомість; 4) сприяти дослідженню проблеми; 5) виживати за несприятливих умов; 6) застосовувати результати експерименту на практиці; 7) мати справу з людським досвідом; 8) суб'єктивний підхід до вивчення проблеми; 9) добре поводитися; 10) залежність одного методу від іншого; 11) пристосування до нових умов праці; 12) не випадковий відбір тварин для експерименту; 13) залежати від підходу до проблеми; 14) створити штучне середовище; 15) бути єдиним, хто вижив після шторму.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 15 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 15 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 3. SENSATION AND THE NERVOUS SYSTEM

Активний словник: to cognize, cognition, to distinguish, distinction, distinctive, ability, to be able (to do something), brain, human brain, sense, to sense,

sensation, sight, hearing, smell, taste, touch, to respond, response, to transmit, transmission, quality, quantity, to filter out, to impress, impression, impressive, to have a well-developed sense of hearing (touch, ...), the nose (eye, ear, tongue, finger) is the sense organ of smell (sight, ...), to be short- / long-sighted, to be in / out of sight, to be within hearing distance.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- How do we get information about the world around us?
- How many senses does a man have?
- What are the five main senses?
- What information do these senses supply us with?
- What is the function of a sense organ?
- Where are the nerve impulses sent to?
- What information is banished?
- What senses can / can't we do without?

Практичні завдання

I. Match the words on the left with the words on the right to form word-combinations.

1. sense	1. sight
2. to respond to	2. brain
3. to be able	3. tasty
4. to be cold	4. the message
5. distinctive	5. to remember figures
6. to smell	6. organ
7. nervous	7. system
8. to transmit	8. to the touch
9. poor	9. the sight of food

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Що таке відчуття? 2. Відчуття допомагають нам пізнати світ. 3. За допомогою органів чуття ми отримуємо різноманітну інформацію про світ навколо нас. 4. Які є головні людські відчуття, і які з них є найважливішими для людей? 5. Існує щонайменше 11 відчуттів, але головними є відчуття зору, слуху, смаку, нюху і дотику. 6. Всі вони дуже необхідні людині і кожен з них відіграє важливу функцію у житті. 7. Є багато людей, у яких з певних причин немає того чи іншого відчуття. 8. Є глухі люди, які нічого не чують, а також сліпі, які нічого не бачать. 9. Як такі люди обходяться без цих відчуттів? 10. У них добре розвинуті інші відчуття, які допомагають їм пізнавати навколишній світ.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Насамперед я б хотів, щоб ти пояснив мені, що таке відчуття.

B.: Що ж, відчуття допомагають нам пізнати світ. Саме за допомогою органів чуття ми отримуємо різноманітну інформацію про світ навколо нас.

A.: Зрозуміло. А які є головні людські відчуття, і які з них є найголовнішими для людей?

B.: Взагалі існує щонайменше 11 відчуттів, але головними є відчуття зору, слуху, смаку, нюху і дотику. Щодо найважливішого відчуття... Ти знаєш, я думаю, що всі вони дуже необхідні людині, і кожен з них відіграє важливу функцію у житті. Проте, на мою думку, все ж таки зір є найважливішим. А ти як думаєш?

A.: Я погоджуюсь з тобою. Є багато людей, у яких з певних причин немає того чи іншого відчуття. Є глухі люди, які нічого не чують. Є сліпі, які нічого не бачать. Як же такі люди обходяться без цих відчуттів?

B.: В них просто добре розвинуті інші відчуття, які і допомагають їм у пізнанні навколишнього світу.

А.: Що ж, дякую за твоє пояснення. Тепер я розумію, що таке відчуття і яка їх роль у житті людей.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 4. PERCEPTION

Активний словник: to perceive, perception, to affect, to aid, aid, to consider, consideration, to take into consideration, to be aware (of), awareness, to be unaware (of), to determine, determination, to distort, distortion, to identify, identification, to influence (somebody / something), influence (on somebody / something), to inherit, inherited, inheritance, heredity, hereditary, learning, relation, relationship, to measure, measurement, total.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is perception?
- What factors may influence perception?
- What does perception depend on?
- What contributes to the total process of perception?
- How does the perception occur?
- What causes perception to be incorrect?
- What is meant by visual illusion?
- When do illusions occur?
- What are perceiver-distortion illusions?

– What are they related to?

Практичні завдання

I. Complete the sentences in the dialogue with the words from the box.

influence	process	identify	inheritance
learning	sensations	perception	sense
distort	aware	contribute	psychological

A.: Which definition of the term “perception” do you prefer and why?

B.: To my mind (1) ... is the process by which we become (2) ... of and interpret or (3) ... the sensations we receive. And what about you?

A.: I agree with you. Perception is the (4)... process of interpreting what we (5)... . This definition is shorter but almost the same as yours.

B.: What factors may influence perception?

A.: In fact, there are a lot of factors that (6)... our perceptions. These can be (7) ..., experience and (8) ... .

B.: And besides the surrounding cues and features of the environment (9)...to the total (10)...of perception. They may aid or (11)...our knowledge of the world.

A.: Actually, the process of perception is complex and applies to the whole range of (12) ... .

B.: Yes. Well, I’m afraid we’ve already spent too much time discussing this topic. Let’s talk about something different.

II. Translate the following word-combinations into (a) English, (b) Ukrainian using the active vocabulary.

(a)

1) вроджена поведінка; 2) впливати на хід експерименту; 3) визначати вплив навколишнього середовища на людину; 4) сприйняття кольорів; 5) взаємовідносини між дітьми і батьками; 6) розглядати проблему; 7) брати до

уваги отримані результати; 8) сприймати світ навколо нас; 9) спотворювати чийсь погляд; 10) вивчати роль спадковості.

(b)

11) visual perception; 12) awareness of difficulties; 13) to inherit some qualities; 14) relationship between the experimenter and his subjects; 15) to influence the results of the experiment; 16) determination of the influence of the environment on man's behaviour; 17) the learning process; 18) to consider the problem in the course of the discussion; 19) to distort the results obtained; 20) to affect one's perception.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 12 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 12 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 5. SIMPLE LEARNING

Активний словник: according to, to acquire, acquired, acquisition, attempt, to attempt, to make an attempt, complicated, condition, conditional, to define, definition, to digest, digestion, digestive, to diminish, to discover, discovery, habit, to eliminate, elimination, inborn, to occur, occurrence, to perform, performance, saliva, to salivate, salivation, to present, presentation, sequence, sign, to signify, stimulus (*pl.* stimuli), to stimulate, stimulation, to strengthen.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is learning?
- How does learning take place?

- What is meant by Pavlov's studies of learning?
- What problem was he interested in?
- What is an inborn response?
- What is a conditioned response?
- What kinds of responses did Pavlov pay attention to?
- What is the sequence of events in the learning process?
- What psychological process is learning based on?

Практичні завдання

I. Choose the right word for each blank in the sentences below.

1. Experiments have demonstrated that infants as young as ten days may be ... to suck at the sound of a buzzer.
 a) eliminated   b) signified   c) conditioned   d) digested
2. While observing the behaviour of the dog, Ivan Pavlov noticed that the flow of the ... in the mouth occurred at the sight of the food.
 a) habit   b) saliva   c) stimulus   d) sign
3. The food was called the unconditioned ..., that caused an automatic unconditioned response.
 a) sign   b) definition   c) habit   d) stimulus
4. Some foods take longer to ... .
 a) acquire   b) digest   c) salivate   d) attempt
5. In prematurely born infants of 32 weeks responses to light, sound and even taste may ... .
 a) occur   b) define   c) present   d) discover
6. The animal's responses to the food in the mouth were considered automatic responses that are ... .
 a) conditioned   b) learned   c) inborn   d) acquired

7. The ... of responding to the signal can be strengthened by only an occasional presentation of the food or unconditioned stimulus.
- a) condition   b) attempt   c) occurrence   d) habit
8. There is a widespread feeling that all learning is built up by the process of association of symbols and signs with the things they symbolize or ... .
- a) signify   b) define   c) perform   d) stimulate
9. If the bell is sounded frequently and the food is never presented, the salivation response will gradually ... and eventually stop.
- a) eliminate   b) stimulate   c) diminish   d) condition
10. It's much easier to ... some new habits than to get rid of them.
- a) eliminate   b) acquire   c) present   d) perform

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Сьогоднішня лекція з психології була про навчання. 2. Особливий внесок у дослідження цієї проблеми зробив відомий російський фізіолог Іван Павлов. 3. Він досліджував процеси пов'язані з травленням. 4. І. Павлов спостерігав за поведінкою собак. 5. Він помітив, що слина виділяється у собак не лише, коли їжу покласти просто до рота, але навіть при вигляді їжі. 6. Як це пов'язано з навчанням? 7. Реакція собаки (слиновиділення) на їжу в роті є вродженою, але така ж реакція на сам лише вигляд їжі є набутою, вивченою чи зумовленою. 8. Що зумовлює таку реакцію? 9. Павлов пояснює це за допомогою стимулів. 10. Собаку можна навчити реагувати слиновиділенням не тільки на вигляд їжі, але й на будь-який сигнал, який собака асоціює з їжею.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Ти був на сьогоднішній лекції з психології?

B.: Так. До речі, було дуже цікаво.

A.: На жаль, я не зміг прийти. Про що була лекція?

В.: Про навчання. Особливий внесок у дослідження цієї проблеми зробив відомий російський фізіолог Іван Павлов.

А.: Що ж він відкрив у цьому плані?

В.: Він досліджував процеси пов'язані з травленням. Спостерігаючи за поведінкою собак, Павлов помітив, що слина виділяється у них не лише, коли їжу покласти просто до рота, але навіть при вигляді їжі.

А.: Цікаво! Як це пов'язано з навчанням?

В.: Реакція собаки (слиновиділення) на їжу у роті є автоматичною, вродженою, але така ж реакція на сам лише вигляд їжі є набутою, вивченою чи зумовленою. Розумієш?

А.: Що ж зумовлює таку реакцію?

В.: Павлов пояснює це за допомогою стимулів. Він каже, що собаку можна навчити так реагувати, тобто слиновиділенням, не тільки на вигляд їжі, але й на будь-який сигнал, який собака асоціює з їжею. Знаєш, лекція закінчилася і викладач не встиг пояснити детальніше.

А.: Що ж, дякую. Надіюсь, що зможу прийти на наступну лекцію. Побачимось.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 6. *COMPLEX LEARNING AND LANGUAGE*

Активний словник: to achieve, achievement, to affect, anxiety, anxious, attitude, constant, constancy, excitement, to cram, cramming, to desire, desirable, to distribute, distribution, distributive, convergent, divergent, effort, to make an effort,

internal, external, feature, latent, to manifest, manifestation, occasion, occasional, partial, reinforcement, similar, similarity, skill, skillful, to transfer, transference.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is the basic principle of learning?
- What is latent learning?
- What affects the way we learn?
- What are the main concepts of learning?
- What is distribution?
- What is positive transfer?
- What is negative transfer?
- What is the most important feature of complex learning?
- What is language?

Практичні завдання

I. Complete the following sentences using the words from the active vocabulary.

1. Complex learning is a process of many associations in knowledge,... and ... . 2. The basic principle of learning is ... . 3. Occasional, or ..., reinforcement can be sometimes more effective than... reinforcement. 4. The type of learning, which occurs without intention or obvious cause, is called ... learning. 5. It can also be defined as any learning which is not immediately ... in performance. 6. Many different conditions ... the way we learn. 7. One of the most important conditions is motivation. But too much motivation can lead to extreme ... and ... which can interfere with the learning process. 8. Another important condition is ... of learning and practice. 9. Still another very important concept is ... of training; what has been learned in one situation can be used in other situation. 10. The most important single ... of complex learning is language.

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Ми отримуємо наші знання шляхом навчання. 2. Що є головним принципом навчання? 3. Для ефективного навчання необхідна насамперед мотивація, яка викликає бажання вчитися. 4. Що може мотивувати до навчання? 5. Це може бути навіть оцінка. 6. Що ще впливає на успішний процес навчання? 7. Важливою умовою є правильний розподіл теорії і практики. 8. Він сприяє кращому засвоєнню матеріалу, а також розвиває практичні вміння. 9. Ще однією умовою є перенесення практичних вмінь з однієї ситуації в іншу. 10. Здається, ми знаємо деякі основні закони успішного й ефективного навчання.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Ми отримуємо наші знання шляхом навчання, чи не так?

B.: Звичайно.

A.: Що ж є головним принципом навчання? Які є важливі умови успішного навчання?

B.: Без сумніву, для ефективного навчання необхідна насамперед мотивація, яка викликає бажання вчитися.

A.: Що ж може мотивувати до навчання?

B.: Це може бути навіть оцінка за аудиторну роботу.

A.: Зрозуміло. Які ще умови впливають на успішний процес навчання?

B.: На мою думку, наступною важливою умовою є правильний розподіл теорії і практики. Він сприяє кращому засвоєнню матеріалу, а також розвиває практичні вміння.

A.: Мені також відомо про ще одну умову. Це перенесення практичних вмінь з однієї ситуації в іншу.

B.: Правильно.

А.: Отже, здається ми знаємо деякі основні закони успішного й ефективного навчання. Якби тільки ми їх завжди дотримувалися?

В.: Ти маєш рацію.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 7. MEMORY AND THINKING

Активний словник: memory, thinking, capacity, efficiency, efficient, event, frequency, frequent, to generate, generation, image, to imagine, imagery, imagination, imaginary, to involve, involvement, pattern, to recall, recall, recency, recent, to remind (somebody / something), to represent, representation, to retain, retention, to retrieve, retrieval, to scan, to store, storage, to value, valuable.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is memory?
- What is thinking?
- What is human memory closely connected with?
- Where is memory located?
- What are general features in memory?
- What is the quantity of information stored in our memory limited by?
- Is storage capacity the same for every individual?
- What is meant by the term “frequency”?

- What does the term “value” refer to?
- Mention two types of thinking.
- What is meant by convergent thinking?
- What is meant by divergent thinking?
- What is thinking closely connected with?

Практичні завдання

I. Guess the words by their definitions.

1. To find or extract stored information.
2. To tell somebody to remember something that they may have forgotten.
3. The ability to produce, experience, understand or learn something.
4. Collecting and keeping something for future use.
5. The power of the mind by which things can be remembered.
6. To bring somebody / something back into the mind; to remember something.
7. The worth of something in terms of money or other goods for which it can be exchanged.
8. To hold or contain something.
9. Able to work well and without wasting time or resources; competent.
10. Existing only in the mind; not real.

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Боюсь, у мене проблеми з пам'яттю. 2. Хоча я швидко запам'ятовую матеріал, так само швидко я його забуваю. 3. Ефективність відтворення інформації є функцією певних впливів: частоти, новизни та якості інформації. 4. Ці фактори впливають на нашу здатність відтворювати збережену в пам'яті інформацію. 5. Існує довготривала і короткотривала пам'ять. 6. Що потрібно зробити, щоб зберегти в пам'яті вивчений матеріал? 7. Скільки інформації

можна запам'ятати і зберегти в нашій пам'яті? 8. Чи є якісь обмеження нашої здатності зберігати інформацію? 9. Пам'ять можна розглядати як аналог певної файлової системи. 10. Здатність зберігати інформацію вважається індивідуальною рисою, але ефективність, з якою інформація відтворюється, підлягає впливу загальних рис пам'яті.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Боюсь, у мене проблеми з пам'яттю. Справа в тому, що хоча я швидко запам'ятовую матеріал, я так само швидко його забуваю. Чому так?

B.: Ефективність відтворення інформації є функцією певних впливів: частоти, новизни та якості інформації. Усі ці фактори впливають на нашу здатність відтворювати збережену в пам'яті інформацію.

A.: Я читав, що існує довготривала та короткотривала пам'ять. Що потрібно зробити, щоб зберегти в пам'яті вивчений матеріал?

B.: Навчання впливає на нашу здатність відтворювати минулий досвід. Ми повинні звернути увагу на те, наскільки добре вивчений матеріал, і якими є особисті пріоритети.

A.: Скільки інформації можна запам'ятати і зберегти в нашій пам'яті? Чи є обмеження нашої здатності зберігати інформацію?

B.: Ми можемо розглядати пам'ять як аналог певної файлової системи. Наша здатність зберігати інформацію вважається індивідуальною рисою, але ефективність, з якою інформація відтворюється, підлягає впливу загальних рис пам'яті.

A.: Дякую за цікаву та корисну інформацію.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань

		Усього балів –		Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 8. *GROWTH AND DEVELOPMENT*

Активний словник: to grow, growth, to develop, development, age, ageing, at the age of, infant, infancy, adolescent, adolescence, teenager, adult, adulthood, youngster, youth, mature, to mature, maturity, maturation, community, concern, to concern, to be concerned with, height, weight, to weigh, rate, tolerance, tolerant, trait, transition, transitional, heredity, hereditary, heritage, inheritance, to inherit, inherited, self-protection, self-preservation.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What are the two main influences that affect our development?
- What are the early years of children characterized by?
- Does the human infant differ greatly from other infant creatures during the very first weeks after birth?
- What facts can prove that right after birth an infant is absolutely helpless?
- What happens as the child matures?
- In what way is speech developed?
- What changes occur during adolescence? What qualities characterize adolescence?
- Why is adolescence often described as “the awkward age”?
- What is the cause of conflict between the adolescent, his parents and society?

Практичні завдання

I. Match the words on the left with their definitions on the right.

1) infant	1) a person between 13 and 19 years old;
2) height	2) grown to fully size or strength;
3) adolescence	3) the ability to allow something that one does not like or agree with to happen or continue;
4) age	4) fully grown or developed in mind or body;
5) adult	5) an element in somebody's personality; a distinguishing characteristic;
6) tolerance	6) the measurement from the bottom to the top of a person or thing;
7) teenager	7) a very young child, up to the age of 2;
8) mature	8) the length of time that a person has lived or a thing has existed;
9) trait	9) a measurement of how fast or how many times something happens in relation to something else;
10) rate	10) the time in a person's life when he or she develops from a child into an adult.

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Давайте поговоримо про етапи розвитку людини, а саме раннє дитинство та підлітковий вік. 2. З чим пов'язані перші місяці життя людини? 3. З самого початку немовля надзвичайно безпомічне. 4. Але уже приблизно у шість місяців дитина може сидіти і до кінця першого року життя вона вже може повзати і стояти. 5. Як відбувається розвиток мовлення? 6. Першими звуками дитини є плач і белькотіння. 7. Після шести місяців дитина починає вимовляти чіткі вивчені звуки. 8. Чим характеризується підлітковий вік? 9. Дитина зазнає значних фізіологічних і психологічних змін. 10. Швидко збільшуються вага і ріст.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

А.: Сьогодні ми поговоримо про етапи розвитку людини. Давайте зупинимось на етапах раннього дитинства та підліткового віку.

В.: Справді! Вони є найцікавішими у розвитку людини.

А.: З чим пов'язані перші місяці життя людини?

В.: З самого початку немовля надзвичайно безпомічне. Воно лише плаче, їсть і спить. Але уже приблизно в 6 місяців дитина може сидіти і до кінця першого року свого життя вона вже може повзати і стояти.

А.: Як відбувається розвиток мовлення?

В.: Першими звуками дитини є плач і белькотіння. Але після 6 місяців вона починає вимовляти чіткі вивчені звуки, які до кінця першого року починають асоціюватися з конкретними людьми.

А.: Що ж, тепер поговоримо про підлітковий вік. Чим він характеризується?

В.: Саме на цьому етапі дитина зазнає значних фізіологічних і психологічних змін. Швидко збільшуються вага і ріст.

А.: Як ви думаєте, чому цей період часто називають “перехідним віком”?

В.: Можливо це пов'язано, головним чином, з психологічними змінами. Часто підлітки у цьому віці вступають у конфлікти з дорослими. Вони хочуть бути цілком незалежними, і щоб до них ставилися, як до дорослих.

А.: Я з вами погоджуюсь. Зрештою, хто міг дати кращу й точнішу відповідь, як не самі підлітки!

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 9. *SLEEP AND DREAM. THE NATURE OF SLEEP*

Активний словник: sleep, sleeper, to be / to fall asleep, REM (Rapid-Eye Movement Sleep), NREM (“quiet sleep”), to breathe, breath, to dream, dream, hallucination, irregular, eyelid, mankind, enormous, remarkably, outwardly, occasionally, to increase, deep, depth, awake, alternate, to acquire, to reach, to speculate, various, to hurt, twitch.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- How long do people spend their lives asleep?
- What kind of state is sleep: active or passive?
- What are the main types of sleep every human being experiences?
- What do the terms “REM” and “NREM” stand for?
- Why can the NREM state be called “quiet sleep”?
- Why is the REM sleep called “active sleep”?
- What is each of the types of sleep characterized by?
- What state is sleep dominated by during the night?
- Are the REM and NREM periods equal?

Практичні завдання

I. Complete the following sentences using the active vocabulary.

1. We all know that the normal daily cycle of activity is of some 7-8 hours’ ... that ... with some 16-17 hours’ wakefulness. 2. Although many people do not recall their ... in the morning, “recallers” and “non-recallers” appear to dream equally often. 3. The first sleep of the night is always ... sleep, which must progress through its ... stages before the first ... period occurs. 4. During NREM sleep people ... slowly and regularly and there is the general absence of body movement. 5. Experts ... that REM sleep protects us from acting out our ... and ... ourselves. 6. At the onset of REM

sleep the body of the ... is still immobile, but one can see small ... on his face and fingertips. 7. The sleeper's breathing becomes ... – very fast, then slow – he may even appear to stop ... for several seconds. 8. If you gently pull back the sleeper's ..., he seems to be actually looking at something.

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Ти коли-небудь спостерігав за людиною, яка спить? 2. Що ж цікавого ти помітив? 3. Спочатку він спав дуже спокійно. 4. Він майже зовсім не рухався, дихання було регулярним і повільним. 5. Я думаю, що в цей час він перебував у стані “спокійного сну”. 6. Пам’ятаєш, як викладач розповідав нам про два типи сну – “спокійний” і “активний”? 7. Далі його сон поступово переходив у другу стадію – “активного” сну. 8. Я помітив незначні посмикування кінчиків пальців, а також на обличчі. 9. Крім того, дихання стало нерегулярним – то швидким, то повільним. 10. В якому стані сну він перебував довше – у спокійному чи активному?

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Ти коли-небудь спостерігав за людиною, яка спить?

B.: Так, одного разу, коли я сам не міг заснути, я дивився на свого молодшого брата.

A.: Що ж цікавого ти помітив?

B.: Спочатку він спав дуже спокійно. Він майже зовсім не рухався, дихання було регулярним і повільним.

A.: Я думаю, що в цей час він перебував у стані “спокійного” сну. Пам’ятаєш лекцію з психології, коли викладач розповідав нам про два типи сну?

B.: Авжеж.

A.: Що ж відбувалося далі?

В.: Я думаю, що далі його сон поступово переходив у другу стадію – “активного” сну.

А.: Чому ти так думаєш? Він почав рухатися?

В.: Я помітив незначні посмикування кінчиків пальців, а також на обличчі.

Крім того, дихання стало нерегулярним – то швидким, то повільним.

А.: А в якому стані сну твій брат перебував довше – у спокійному чи активному?

В.: Ти знаєш, я цього не пригадую. Можливо іншим разом я зверну на це увагу.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 8 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 8 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 10. PERSONALITY

Активний словник: human, humanistic, humanness, to exemplify, challenge, to challenge, innate, individual, capacity, to be capable of, to piece something together, wholeness, to reject, to recognize, conditioning, drive, motivation, destiny, consistent, consistency, to anticipate, anticipation, awareness, inevitably, to give rise to something, to embody, attitude, value, conscious, unconscious, to be concerned with, consequence.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What is the main thesis of humanistic psychology?
- Who is humanistic psychology exemplified by?

- How do humanistic psychologists view man?
- What distinguishes man from other species?
- What does humanistic psychology focus on?
- Why does humanistic psychology place its emphasis on subjective experience?
- Is man entirely dominated by unconscious drives?

Практичні завдання

I. Guess the words by their definitions. Pay attention to the active vocabulary.

1. The action or state of seeing what is going to happen or what will need to be done and take action to prepare for it in advance.
2. The process of stimulating the interest of somebody; causing somebody to want to do something.
3. The state of having knowledge of somebody / something; realizing something.
4. To express or give visible form to ideas, feelings, etc.
5. To cause something (to appear).
6. The state of being full / complete.
7. In one's nature; possessed from birth.
8. The way of thinking about somebody / something or behaving towards somebody / something.
9. An invitation or call to somebody to take part in a game, fight, etc to prove who is better, stronger, etc; a difficult task that tests somebody's ability.
10. The quality of always being the same (of a person, behaviour, views, etc); not changing.

II. Match the words with (a) the opposite meaning, (b) the similar meaning.

(a)

1) whole;	2) specific;	3) conscious;	reject;	individual;	part;	detach;
-----------	--------------	---------------	---------	-------------	-------	---------

4) social; 5) accept; 6) attach; 7) subjective.	objective; unaware; general.
--	------------------------------

(b)

8) drive; 9) consequence; 10) finally; 11) concern; 12) exemplify; 13) sense; 14) fix; 15) species.	class; result; interest; attach; motive; feeling; illustrate; at last.
---	---

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 15 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 15 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 11. *EMOTIONS*

Активний словник: emotion, emotional, responsible for, to deliver, capacity, negligible, indispensable, enduring, eager, provided (that), confident, resilient, fidelity, mood, preoccupation, tension, severe, resentment, insecurity, to regain, equilibrium, to relieve, to remove, to deliver, to recognize, recognition, attitude, to emerge, trouble, remarkably, to experience.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What causes emotions?
- What does emotional development of children depend on?
- When can the child make division between what is “me” and what is “not me”?
- When does the relationship with the father become important?

- When does the child’s capacity to form separate and enduring relationships with other people begin to grow?
- What factors influence the child’s future behaviour?
- Is it possible for the child to regain an emotional equilibrium within normal limits?

Практичні завдання

I. Complete the following sentences using the active vocabulary.

1. Most of the time we are fairly clear about the ... we are experiencing; we know whether we are angry or frightened or merely excited. 2. Although bodily sensations may not be related to specific emotions, they do determine the intensity with which we ... emotions. 3. ... development of young children depends on their parents. 4. At birth the child’s ability for correlating and interpreting sensations is ... . 5. From the age about four to about seven there is a change in the child’s relationship occasioned by his growing ... to form separate and ... relationships with others. 6. It is nearly possible for the child to regain an emotional ... within normal limits if the parental ... can be removed or ... . 7. The child is by nature ..., hopeful and accepting, but these qualities will ... provided that the parents are themselves quite happy and accepting in their ... towards the child. 8. Nonetheless children are both ... plastic and remarkably ..., they reflect with uncanny ... the moods and ... and tensions of those nearest and dearest to them.

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Давайте поговоримо про емоційний розвиток дітей. 2. Він залежить насамперед від батьків, від їх ставлення до них. 3. Від народження емоційні потреби дітей пов’язані з особою, що піклується про них. 4. До якого віку триває така залежність? 5. При народженні здатність дитини контролювати експресивною стороною свого розуму є досить несформованою. 6. Від природи

діти є дуже життєрадісними, сповнені надії, завжди прагнуть до чогось. 7. Усі ці позитивні емоції виникають, коли самі батьки є щасливими, впевненими і прихильними до своїх дітей. 8. Діти здатні дуже точно відображати і наслідувати настрій найближчих для них людей. 9. Це стосується тільки добрих емоцій? 10. Діти схильні до швидкої зміни доброго настрою на поганий, і навпаки.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

A.: Давайте поговоримо про емоційний розвиток дітей.

B.: Що ж, емоційний розвиток дітей залежить насамперед від батьків, від їх ставлення до них, чи не так?

A.: Правильно. Від самого народження емоційні потреби дітей пов'язані з мамою, чи будь-якою іншою особою, що піклується про них.

B.: До якого віку триває така залежність?

A.: Приблизно до 4 років. При народженні здатність дитини контролювати експресивною стороною свого розуму є досить несформованою.

B.: Від природи діти є дуже життєрадісними, сповнені надії, завжди прагнуть до чогось. Але, звичайно, усі ці позитивні емоції виникають, коли самі батьки є щасливими, впевненими і прихильними до своїх дітей.

A.: Авжеж. Діти здатні дуже точно відображати і наслідувати настрій найближчих для них людей.

B.: Це стосується тільки добрих емоцій?

A.: Звичайно ж ні! Діти схильні до швидкої зміни доброго настрою на поганий, якщо, наприклад, у батьків з'являються якісь сімейні проблеми, і навпаки.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 8 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

2 спроба	Усього: 8 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
-----------------	--------------------	---	---------------------	---

ТЕМА 12. INDUSTRIAL PSYCHOLOGY

Активний словник: industry, industrial, to perform, to adapt, to receive, to process, to make a decision, appropriate, to transmit, transmission, circumstances, to convey, to consume, consumption, to provide, to impose on, auditory, tactual, sensory, to integrate, input, output, feasibility, advantage, disadvantage, to take advantage of, to improvise, personnel, source, precision, available, to burden, to take into consideration, to design.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- What functions do human beings perform in man-machine systems?
- What is information-receiving?
- What is meant by information-processing?
- What is decision-making?
- What are the sensory organs of the body compared to?
- What is important while designing the equipment for a job?
- Under what circumstances can programming be achieved?
- What is the difference between sensory and perceptual processes?

Практичні завдання

1. Match the words on the left with their definitions on the right.

1) input	1) to combine two things in such a way that one becomes fully a part of the other;
2) to convey	2) the using up of food, energy, resources, etc;

3) feasibility	3) a condition or circumstance that puts one in favourable position compared to somebody else;
4) to integrate	4) to try forcefully to make somebody accept an opinion, a belief, etc;
5) consumption	5) to perform a series of operations on something in a computer;
6) auditory	6) the action of putting information into a computer for processing or storage;
7) advantage	7) concerned with hearing;
8) personnel	8) likelihood that can be done / put into practice;
9) to process	9) to make ideas, feelings, etc known to another person; to communicate something to somebody;
10) to impose	10) the people employed in an organization; staff.

II. Translate the following word-combinations into (a) English, (b) Ukrainian.

(a)

1) джерело інформації; 2) скористатися з чогось; 3) приймати рішення; 4) обробляти інформацію; 5) отримувати інформацію; 6) об'єднувати в єдине ціле; 7) передавати інформацію; 8) споживання енергії; 9) для практичних цілей; 10) враховувати переваги і недоліки;

(b)

11) the information regarding somebody / something; 12) the information that is available to somebody; 13) information-processing; 14) the distinction is difficult to draw with precision; 15) to convey information; 16) to provide for the effective use of human beings in systems; 17) to develop the appropriate methods and procedures of work; 18) the transmission of information; 19) to impose demands on somebody; 20) to perform functions.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 20 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ТЕМА 13. *AFFILIATION*

Активний словник: to affiliate, affiliation, alleviation, artificial, to acquire, to conduct, innate, crucial, deprivation, to derive, to elicit, extinction, gradually, persistent, to remind, resistant, reward, to settle, verification, to isolate, to care for, to take care of, pervasive, plausible, intimate, affection, to cling, disturbance, surrogate, to attach, attachment, attached.

Основні положення: на що треба звернути увагу

- How can you characterize the need for social contact?
- Why do people need contact with others?
- How do people acquire their need for social contact?
- What are the main theories of developing social contacts?
- Specify the essence of each theory.
- Describe the Harlow experiment.
- What are the results of the Harlow experiment?
- Prove the importance of early attachment relationship for individual's social development.

Практичні завдання

I. Complete the following sentences using the active vocabulary.

1. Whether the need to be with other people is learned or ... it is clear that ... is a very strong social motive which many people share. 2. Under what circumstances do people ...? 3. Many psychologists would agree that human infants form strong and ... ties to their mother or to some other persons who ... for them. 4. The learning theory holds that the infant becomes ... to the mother because she has been associated with the ... of certain primary drive states. 5. Another equally ... theory is that certain aspects of the mother, such as her warmth and softness, might instinctively set off certain social responses in the human infant, such as smiling, ... and sucking, and would be responsible for the development of the infant's ... to her. 6. Regardless of how the attachment relationship between the infant and the person who cares for him is formed, its formation is ... to normal social development as social ... causes severe ... .

II. Translate the following sentences into English using the active vocabulary.

1. Чому у людей виникає потреба у соціальних контактах? 2. Як би ти почувався, якби постійно був самотнім? 3. Ніщо не замінить спілкування з людьми. 4. Коли починає виникати потреба у соціальних контактах? 5. Ця потреба виникає ще у відносинах між немовлям і його матір'ю, яка постійно піклується про нього. 6. Отже, ця потреба виникає ще у ранньому дитинстві. 7. Одна з теорій стверджує, що немовля дуже зближується зі своєю матір'ю. 8. Вона асоціюється у нього насамперед із задоволенням його головних потреб – голоду і спраги. 9. Дитина вчиться любити свою маму. 10. Ця любов поступово поширюється на інших людей.

Now translate the dialogue using the sentences from Exercise II.

А.: Як ти вважаєш, чому у людей виникає потреба у соціальних контактах?

В.: А як би ти почувався, якби постійно був самотнім? Напевно, що почав би нудьгувати.

А.: Можливо. Але є книжки, телевізор.

В.: Так. Але якою б цікавою не була книжка чи телевізійна програма, ніщо не замінить спілкування з людьми.

А.: Коли ж починає виникати така потреба?

В.: Ця потреба виникає ще у відносинах між немовлям та його матір'ю, яка постійно піклується про нього.

А.: Як психологи пояснюють це?

В.: Існують різні теорії. Одна з них стверджує, що немовля дуже зближується зі своєю матір'ю, оскільки вона асоціюється у нього насамперед із задоволенням його головних потреб – голоду і спраги. Дитина вчиться любити свою маму, і ця любов поступово поширюється на інших людей.

А.: Отже, наскільки я зрозумів, потреба у соціальних контактах виникає ще у ранньому дитинстві.

Самооцінка

	Завдання I		Завдання II	
1 спроба	Усього: 6 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –
2 спроба	Усього: 6 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –	Усього: 10 балів	Правильно виконано: ... завдань Усього балів –

ENGLISH-UKRAINIAN GLOSSARY

Тема 1

aunt [ɑːnt, ænt] тітка

bachelor ['bætʃ(ə)lə] 1) холостяк old bachelor — старий парубок 2) холостяк (молодий самець у стаді) 3) бакалавр 4) холостяцький

brother-in-law зять (чоловік сестри); шурин; дівер; свояк

Christian name ім'я, дане при хрещенні; ім'я

cousin ['keɪz(ə)n] 1) двоюрідний брат, кузен або двоюрідна сестра, кузина (first cousin, full cousin) 2) родич 3) побратим

daughter ['dɔːtə] дочка

daughter-in-law дружина сина, невістка

father-in-law свекор; тесть

godchild ['gɒdʃaɪld] = **goddaughter**, **godson** хрещеник, хрещениця

godfather хрещений батько

godmother хрещена мати

grandchild ['græntʃaɪld] онук; онука

grandfather дідусь

grandmother бабуся

husband ['hɜzbænd] чоловік

job [dʒɒb] 1) робота, справа, праця, труд 2) місце служби; посада; професія, рід занять, кваліфікація; робоче місце

maiden name дівоче прізвище

married ['mærid] 1) одружений; заміжня 2) шлюбний, подружній

mother-in-law теща; свекруха

nephew ['nefjuː, 'nev-] племінник

nickname ['nikneɪm] 1) прізвисько 2) зменшувальне ім'я

niece [niːs] племінниця

parent ['pe(ə)rənt] батько; мати

pet name зменшене або пестливе ім'я

relative ['relətv] 1. 1) відносний; порівняльний 2) взаємний; пов'язаний один з одним 3) відповідний; 2. родич, родичка

single I ['sɪŋ(ə)l] 1) часто холостяк; незаміжня II ['sɪŋ(ə)l] 1) єдиний, один; одиночний; непарний; 2) окремих; узятий окремо; відособлений

sister-in-law невістка (братова) ; зовиця; своячка

son син

son-in-law зять, чоловік дочки

spinster ['spɪnstə] = **spinstress**; стара дівка; незаміжня жінка

stepchild ['stepʃaɪld]; (**pl- children**) пасинок; пасербиця

stepfather вітчим

stepmother мачуха

surname прізвище

twins [twɪnz] 1) близнята; двойняшки; a pair of twins близнята; Siamese twins — сіамські близнята; identical twins — однайцеві близнята; fraternal /nonidentical/ twins — різнояєчні близнята; двойня he was one of the a twin — то був брат-близнюк; близнюк; двойняшка

uncle дядько

widow [wɪdəʊ] вдова to be widow — вдовствувати to become a widow — овдовіти

widower [wɪdəʊə] вдівець

wife [waɪf]; (**wives**) дружина to take a wife — одружитися; to take to wife — взяти в дружини

Тема 2

add [æd] (to) додавати; приєднувати; надавати

addition [ə'dɪʃ(ə)n] додаток; доповнення; поповнення; in addition — крім того; до того

adjust [ə'dʒest] пристосовувати; приганяти, (to) пристосовуватися, адаптуватися, звикати

adjustment [ə'dʒestmənt] регулювання; узгодження; пристосування

application [plɪ'keɪʃ(ə)n] 1) заява; заявка; прохання, звернення; клопотання; заява, письмове клопотання суду або судді 2) застосування, додаток; використання; застосування, вживання for external application only — тільки для зовнішнього вживання (про ліки)

apply [ə'plai] 1) звертатися з проханням, просити (про що-небудь); (for) подавати заяву (звич. про прийом на роботу, до навчального закладу) 2) використовувати, застосовувати, вживати 3) прикладати, додавати; накладати; накладати 4) застосовуватися, бути застосовним; стосуватися, відноситися

approach [ə'prəʊʃ] I наближення; прихід, настання; підступ; підхід; зближення
II [ə'prəʊʃ] 1) підходити, наближатися; наближатися, наставати (зима, канікули); підступати, зближатися; зближати

behave [br'heɪv] 1) поводитися, робити, чинити 2) поводитися добре, пристойно (особл. про дітей)

behaviour [br'heɪviə] 1) поведінка; учинки; манери; гарні манери; вихованість; психол. поводження; реакція на навколишнє оточення 2) (to, towards) відношення, поводження (з дітьми)

conscious ['kɒnʃəs] I (the conscious) свідомість; свідомо психічна діяльність II ['kɒnʃəs] 1) який усвідомлює, який розуміє; усвідомлений, свідомий 2) який відчуває (біль, незручність) 3) притомний 4) здоровий; мислячий

consciousness ['kɒnʃəsnɪs] 1) свідомість to lose consciousness — знепритомніти 2) усвідомлення, розуміння 3) свідомість; самосвідомість

contribute [kən'trɪbjʊ:t] 1) робити внесок (у науку); сприяти

contribution [kəntri'bjʊ:ʃ(ə)n] 1) внесок 2) сприяння

deal (with) мати справу (з ким-небудь) , займатися (ким-небудь) , справлятися, домовлятися

depend [dɪ'pend] 1) (on, upon) залежати; обумовлюватися 2) (on, upon) покладатися, розраховувати, сподіватися 3) (on, upon) отримувати допомогу від (кого-небудь); залежати від (кого-небудь), знаходитися на (чиєму-небудь) утриманні

dependence [dɪ'pendəns] 1) залежність; обумовленість 2) несамотійність, залежність, підпорядкованість 3) довіра

dependent [dɪ'pendənt] 1) залежний, обумовлений dependent variable — залежна змінна 2) несамотійний, підлеглий; підвладний; залежний 3) (on, upon) який сподівається, який розраховує, який покладається (на кого-небудь, що-небудь)

environment [ɪn'vai(ə)rənmənt] середовище, оточення moral environment — моральна атмосфера, моральний клімат; навколишнє середовище;

experience [ɪk'spi(ə)riəns] 1) (життєвий) досвід 2) досвідченість; досвід роботи; стаж 3) випадок, пригода; враження, переживання

experienced [ɪk'spi(ə)riənst] досвідчений, знаючий; кваліфікований; зі стажем

human I ['hju:mən] людина, людська істота; (the human) людство, рід людський; люди II ['hju:mən] 1) людський, який складається з людей; 2) властивий людині 3) соціальний, суспільний, громадський; мирський, світський

procedure [pre'si:dʒə] процедура

psychological [saɪkə'lɒdʒɪk(ə)l] психологічний

psychologist [saɪ'kɒlədʒɪst] психолог

psychology [saɪ'kɒlədʒi] 1) психологія 2) психіка, особливості характеру, душевний склад

random ['rændəm] зроблений або сказаний навмання; випадковий; непродуманий; безладний; довільний; обраний навмання

survival [səvaɪv(ə)l] 1) виживання; виживаність (соціол.); the survival of the fittest природний відбір 2) термін існування (чого-небудь); довговічність (чого-небудь)

survive [sə'vaɪv] залишитися в живих, вижити, вціліти; продовжувати існувати, зберігатися

survivor [sə'vaɪvə] той, хто залишився в живих, уцілілий

Тема 3

able (to do something) спроможний, здатний

ability [ə'bɪlɪti] 1) здатність, спроможність, можливість (зробити що-небудь) 2) здібність, спритність; кваліфікація, уміння; часто здібність; талант; дар, обдарованість *to be possessed of great ability* бути обдарованим

brain [breɪn] 1) головний мозок; 2) розум; розумові здібності; інтелект; (a brain) розумник

cognition [kɔɡ'nɪʃ(ə)n] знання; пізнання; пізнавальна здатність

cognize ['kɔɡnaɪz] помічати, знати

distinction [dɪs'tɪŋ(k)ʃ(ə)n] 1) розрізнення, розпізнавання; розмежування 2) різниця, відмінність, розходження 3) особливість, характерна риса 4) шанобливе ставлення, пошана, шана; почесть; нагорода 5) знатність; популярність, оригінальність; індивідуальність, винятковість; винятковість, бездоганність

distinctive [dɪs'tɪŋ(k)trɪv] 1) характерний, особливий, відмітний 2) розрізняльний 3) проникливий 4) своєрідний

distinguish [dɪs'tɪŋɡwɪʃ] 1) відрізнити, розрізнити 2) роздивитися, розрізнити; розпізнавати, упізнавати 3) відокремлювати, розділяти, відособляти; відрізнити, характеризувати; служити розпізнавальною ознакою 4) виділяти, вирізнити, робити помітним

filter out фільтрувати

hearing ['hi(ə)rɪŋ] 1) слух 2) межа чутності

impress ['ɪmpres] 1) справляти враження, вражати 2) (on, upon) вселяти, навіювати; переконувати в чому-небудь

impression [ɪm'pres(ə)n] враження; уявлення, поняття, думка, відчуття; сприйняття; вплив

impressive [ɪm'presɪv] який справляє глибоке враження, який вражає; виразний; хвилюючий

quality ['kwɒlɪti] якість, сорт, ґатунок; властивість; рівень якості, клас, висока якість; достоїнство, цінність 2) ознака; характерна риса

quantity ['kwɒntəti] 1) кількість quantity of information — обсяг інформації; розмір; величина; сума 2) частка, частина

respond [ri'spɒnd] 1) відповідати; відповідати, робити що-небудь у відповідь 2) реагувати (на що-небудь)

response [ri'spɒns] 1) відповідь 2) реакція; реагування; відгук; почуття у відповідь; характеристика, відгук (системи на зовнішній вплив)

sense [sens] I 1) почуття; відчуття *sixth sense* — інтуїція; відчуття, сприйняття *to have a well-developed sense of hearing (touch, ...)* мати добре розвинуте відчуття слуху (дотику...); 2) свідомість, розум *to lose one's senses* — збожеволіти; розум *to come to one's senses* — опам'ятатися, отямитися; здоровий глузд (*common sense*) 3) значення, важливість (чого-небудь) ; значення *in a (certain) sense* — певною мірою 4) загальний настрій, дух II 1) відчувати, усвідомлювати 2) розуміти, усвідомлювати

sensation [sen'seɪʃ(ə)n] 1) відчуття, почуття 2) сприйняття 3) сенсація, новинка

sight [saɪt] 1) зір *long sight* — далекозорість; далекоглядність 2) вигляд *at the sight of* — побачивши *in my sight* — у мене на очах; *to be in / out of sight* — бути в полі зору / за межами зорового досягнення

smell [smel] 1) відчувати запах; чути; чути, відчувати 2) нюхати, вдихати запах 3) пахнути; мати запах; пахнути (перен.) 4) погано пахнути, смердіти; мати поганий запах

taste [teɪst] 1) пробувати, покуштувати; дегустувати 2) мати смак *to taste sour [sweet]* — бути кислим [солодким] на смак

touch [tʌtʃ] 1) торкатися, чіпати

transmission [trænz'miʃ(ə)n] передача radio transmission — радіопередача data [signal] transmission — передача даних [сигналу] transmission of rights — передача прав the transmission of news — передача новин transmission of energy /of power/ — передача енергії

transmit [trænz'mit] 1) повідомляти новини; 2) передавати 3) посилати, відправляти

Тема 4

affect [ə'fekt] 1) впливати (на що-небудь) 2) хвилювати, розчулювати 3) шкодити, порушувати, завдавати шкоди; погано позначатися, зачіпати 4) вражати

aid [eɪd] I допомога; сприяння; підтримка; II 1) допомагати, надавати допомогу, підтримку 2) сприяти прогресу, сприяти розвитку; полегшувати; прискорювати

awareness [ə'weənɪs] обізнаність, інформованість

be aware (of) усвідомлювати

be unaware (of) не знати

consider [kən'sɪdə] 1) розглядати, обговорювати; обмірковувати 2) обдумувати; задумати, збиратися або мати намір (зробити що-небудь) ; подумувати (про що-небудь) 3) брати до уваги, враховувати 4) думати, вважати 5) виявляти повагу (до кого-небудь); *to consider the feelings of others* — зважати на почуття інших

consideration [kən,sɪdə'reɪʃ(ə)n] 1) розгляд; обговорення 2) міркування *to take into consideration* — взяти до уваги; *to leave out of consideration* — не брати до уваги, не врахувати *in consideration of...* — беручи до уваги...

determination [dɪtʃ:mi'neɪʃ(ə)n] 1) рішучість; рішимість 2) визначення; вимірювання; (експериментальне) визначення

determine [dɪ'tɜ:mɪn] 1) визначати, встановлювати; вимірювати, обчислювати 2) обумовлювати, детермінувати

distort [dɪs'tɔ:t] 1) спотворювати; викривляти; перекошувати 2) перекручувати, викривляти, пересмикувати (факти, зміст)

distortion [dɪs'tɔ:ʃ(ə)n] 1) спотворення, перекручування; 2) спотворення, перекручування, викривлення (думок, фактів)

hereditary [hi'redit(ə)ri] спадковий, спадкоємний, який переходить з покоління в покоління

heredity [hi'rediti] спадковість; успадковані риси, особливості

identification [ai,dentifi'keiʃ(ə)n] 1) ототожнення; упізнавання, визначення, ідентифікація 2) встановлення, виявлення; вказування, визначення 3) встановлення справжності, автентичності; встановлення особистості; упізнання 4) посвідчення особи (документ) 5) ототожнення 6) ідентифікація

identify [ai'dentifai] 1) ототожнювати, встановлювати тотожність 2) встановлювати, виявляти, визначати 3) упізнавати; встановлювати автентичність 4) вказувати, називати 5) (with) ототожнювати, об'єднувати; солідаризуватися приєднуватися 6) ідентифікувати, упізнавати

influence ['inflʊəns] I вплив II впливати

inherit [in'herit] успадковувати, отримувати в спадок; бути спадкоємцем; успадкувати (темперамент)

inheritance [in'herit(ə)ns] 1) одержання в спадщину; успадкування (властивостей) 2) спадщина, спадок; наслідок; спільне надбання 3) спадковість

inherited [in'heritid] успадкований

learning ['lɜ:niŋ] 1) вивчення, навчання 2) ученість, знання, ерудиція

measure ['meʒə] 1) вимірювати, міряти; відміряти; відраховувати; видавати за міркую; розподіляти 2) знімати мірку; оцінювати; визначати (характер)

measurement ['meʒəmənt] 1) вимірювання, вимір 2) розміри 3) система мір

perceive [pə'si:v] 1) розуміти, усвідомлювати; осягати 2) розрізняти, відчувати

perception [pə'sepʃ(ə)n] 1) сприйняття; відчуття; здатність сприйняття 2) усвідомлення, розуміння; уявлення (про що-небудь) 3) проникливість; здатність розуміння, збагнення (чого-небудь)

relation [ri'leiʃ(ə)n] 1) відношення; залежність; зв'язок 2) родич, родичка

relationship [ri'leiʃ(ə)nʃɪp] 1) спорідненість 2) зв'язок; взаємини, стосунки

total ['təʊtl] ціле; сума; підсумок *in total* — цілком

Тема 5

according to 1) відповідно до, згідно, за 2) відповідно (до чийсь) заяви; на підставі (якого-небудь) висловлення

acquire [ə'kwaiə] здобувати; одержувати; досягати; опановувати (знаннями, навичками)

acquired [ə'kwaiəd] придбаний; набутий

acquisition [æwi'zi(ə)n] 1) придбання (дія); 2) оволодіння

attempt [ə'tempt] спроба, проба *to make an attempt* зробити спробу

attempt [ə'tempt] намагатися, пробувати; зробити спробу; намагатися перебороти (що-небудь);

complicated ['kɒmplikeitɪd] складний, важкий для розуміння; ускладнений (чим-небудь)

condition [kən'diʃ(ə)n] 1) стан, положення; 2) обставини, умови

conditional [kən'diʃ(ə)nəl] умовний, обумовлений

define [di'faɪn] 1) визначати, давати (точне) визначення 2) характеризувати; встановлювати; формулювати; характеризувати; бути характерною, відмітною рисою 3) окреслювати, обмежувати, встановлювати межі

definition [defr'iʃ(ə)n] 1) визначення, дефініція; тлумачення 2) ясність, чіткість; визначеність

digest [daɪdʒest] 1) перетравлювати (їжу); перетравлюватися (про їжу); сприяти перетравленню їжі 2) засвоювати; сприймати; опановувати 3) терпіти, зносити; миритися (з чим-небудь)

digestion [d(a)'dʒestʃ(ə)n] 1) травлення; засвоєння їжі 2) засвоєння (знань, фактів); розуміння

digestive [d(a)'dʒestɪv] що сприяє травленню

diminish [di'mɪnɪʃ] 1) зменшувати, скорочувати; послабляти; зменшуватися, скорочуватися; слабшати 2) применшувати (значення чого-небудь); принижувати (гідність)

discover [dis'keɪvə] 1) відкривати, робити відкриття; виявляти, знаходити)
відкривати, розкривати; повідати, розповісти

discovery [dis'keɪ(ə)rɪ] 1) відкриття 2) виявлення, розкриття 3) викриття

habit [hæbɪt] 1) звичка; звичай 2) склад, натура, характер; схильність; статура,
комплексія

eliminate [i'limineɪt] 1) усувати, виключати; зняти зі змагання 2) знищувати,
ліквідувати 3) ігнорувати, не брати до уваги; не рахуватися 4)
відщеплювати, виділяти, відводити, видаляти; очищати; виділяти;
видаляти з організму 5) виключати (невідоме)

elimination [i,limi'neɪʃ(ə)n] 1) видалення; виключення; викидання; усунення;
знищення, ліквідація 3) очищення; виділення; екскреція, видалення з
організму 4) виключення (невідомого)

inborn [in'bo:n] 1) уроджений, природжений; природний 2) спадковий

occur [ə'kɜ:ɹ] 1) траплятися, відбуватися 2) зустрічатися, траплятися 3) спадати
на думку

occurrence [ə'kerəns] 1) випадок; явище; подія 2) частотність; поширеність

perform [pə'fɔ:m] 1) виконувати, здійснювати; робити 2) представляти; грати
(п'єсу)

performance [pə'fɔ:məns] 1) виконання 2) дія, вчинок; поведінка 3) реальне
виконання; практичне застосування мовних законів; мова 4) вистава,
спектакль

saliva [sə'laɪvə] слина

salivate ['sæliveɪt] викликати слинотечу; виділяти слину

salivation [sæli'veɪʃ(ə)n] слиновиділення; слинотеча

present ['prez(ə)nt] I 1) сьогодення, теперішній час 2) (the present) теперішній
час 3) лист, документ II [pri'zent] 1) підносити, дарувати; презентувати 2)
передавати, посилати

presentation [prez(ə)n'teɪʃ(ə)n] представлення (кого-небудь кому-небудь)

sequence ['si:kwəns] 1) послідовність; ряд; порядок проходження *in sequence* —
підряд, один за одним 2) наслідок, результат

sign [sain] 1) ознака, прикмета; свідчення; симптом 2) знак, позначення; умовний знак, значок; символ; емблема, символ; пароль

signify ['signifai] 1) виражати, показувати 2) означати, бути ознакою (чого-небудь);

stimulus (pl. stimuli) 1) стимул, спонукальна причина; стимулюючий, збуджувальний вплив

stimulate ['stimjuleit] 1) збуджувати, стимулювати; підсилювати діяльність 2) спонукувати, заохочувати

stimulation [stimju'leif(ə)n] 1) збудження, стимуляція; стимулювання 2) заохочення

strengthen ['streŋθ(ə)n] підсилювати, зміцнювати, робити більше сильним, міцним; підсилюватися, зміцнюватися, ставати більше сильним, міцним

Тема 6

achieve [ə'tʃi:v] досягати; домагатися; здобувати; успішно виконувати

achievement [ə'tʃi:vmənt] 1) досягнення, успіх, перемога; подвиг 2) виконання

affect [ə'fekt] 1) впливати (на що-небудь) 2) хвилювати, розчулювати 3) шкодити, порушувати, завдавати шкоди; погано позначатися, зачіпати 4) вражати

anxiety [æŋ'zaiəti] 1) тривога, занепокоєння, боязнь; страх; патологічний стан тривоги, безпричинного страху; почуття болісного неспокою 2) звич. неприємності, турботи

anxious ['æŋksəs] який турбується, тривожиться, хвилюється; який побоюється; тривожний, неспокійний

attitude ['ætɪtju:d] позиція, відношення, ставлення *an attitude to / towards sb/sth* ставлення до когось/чогось

constant ['kɒnstənt] 1) постійний, безперервний 2) стійкий, сталий, константний

convergent [kən'vɜ:dʒ(ə)nt] 1) збіжний 2) конвергентний

cram [kræm] 1) наповнювати, переповняти, набивати ущерть 2) (into) впихати, втискувати; набивати 3) (cram down, cram up) нагодувати досхочу; напихати; обгодовувати; наїдатися; жадібно їсти 4) натаскувати (до іспиту); наспіх зазубрювати

cramming [kræm] нахапані знання; зубріння

desirable [dɪ'zɑɪ(ə)rəbl] 1) бажаний 2) жаданий; спокусливий 3) приємний; підходящий

desire [dɪ'zɑɪə] 1) (палке) бажання 2) жадання, пристрасть; хтивість 3) прохання, побажання

distribute [dɪs'trɪbjʊ(:)t] 1) розподіляти, роздавати; розносити 2) розподіляти (часто по поверхні) 3) поширювати, розповсюджувати 4) розділяти, розподіляти; класифікувати

distribution [dɪstrɪ'bju:ʃ(ə)n] 1) розподіл, роздача 2) поширення, розповсюдження, розміщення, розташування

divergent [daɪ'vɜ:dʒ(ə)nt] 1) розбіжний 2) який відхиляється, відступає; який відходить, який ухиляється 3) який відрізняється, відмінний *divergent opinions* різні думки

effort ['efət] 1) зусилля, напруження 2) спроба

internal [ɪn'tɜ:nl] внутрішній органи

external [ɪk'stɜ:n(ə)l] зовнішній

feature ['fi:tʃə] 1) риси обличчя 2) особливість, характерна риса; ознака, властивість; особливості, ознаки

latent ['leɪt(ə)nt] 1) прихований, латентний, у прихованому стані *latent energy* — потенційна енергія 2) який не розкрився, не виявився, не здійснився

manifest ['mænɪfest] 1) робити очевидним; ясно показувати; виявляти, проявляти 2) доводити, бути доказом

manifestation [mænɪfe'steɪʃ(ə)n] 1) прояв; виявлення 2) маніфестація 3) оприлюднення

occasion [ə'keɪz(ə)n] 1) випадок *on occasion* при нагоді, за (певних) обставин; іноді 2) (важлива) подія 3) можливість, добра нагода 4) підстава, причина, привід; обставина

occasional [ə'keɪz(ə)nəl] 1) який трапляється, має місце час від часу; нерегулярний 2) рідкий, нечастий, випадковий

partial ['pɑːʃ(ə)l] 1) частковий, неповний 2) упереджений 3) небайдужий (до чого-небудь, кого-небудь)

reinforcement [ˌriːn'fɔːsmənt] 1) зміцнення 2) посилення; підкріплення; поповнення

similar ['sɪmɪlə] схожий, подібний; відповідний

similarity [sɪmi'lærɪti] подібність; схожість

skill [skɪl] 1) майстерність, мистецтво; вправність; досвід; спритність, уміння 2) кваліфікація, професія *language skills* мовні навички

skillful ['skɪlf(ə)l] умілий, майстерний

transfer [træns'fɜː] 1) переносити, переміщати; переставляти; перекладати: перевозити 2) переводити (по службі, роботі, навчанню)

Тема 7

capacity [kə'pæsɪti] 1) ємність, місткість, обсяг 2) (for, of) здібності, здатність (до чого-небудь, на що-небудь) *capacity to pay* — платоспроможність а *capacity for work* — працездатність *capacity for adjustments* — пристосовність

efficiency [ɪ'fɪʃ(ə)nsi] 1) уміння, спритність, точність (у роботі); діловитість 2) ефективність, дієвість 3) продуктивність

efficient [ɪ'fɪʃ(ə)nt] 1) кваліфікований, умілий, який знає свою справу 2) ефективний, дієвий, діючий 3) доцільний; раціональний

event [ɪ'vent] 1) подія, важливе явище; значний факт 2) випадок *at all events* — у всякому разі *in any event* — так чи інакше, у будь-якому випадку

frequency ['friːkwənsi] 1) частотність 2) часте повторення; повторюваність

frequent ['fri:kwənt] 1) частий *frequent pulse* прискорений пульс 2) який часто зустрічається; звичайний; розповсюджений; який часто повторюється

generate 'dʒenəreɪt] породжувати, викликати, спричиняти; створювати, виробляти, генерувати; породжувати

generation [dʒenə'reiʃ(ə)n] 1) покоління; генерація

image [ɪmɪdʒ] 1) зображення, образ імідж

imagery ['ɪmɪdʒ(ə)ri] 1) уявлення, уявні образи 2) образ; зображення, сукупність зображень; дійсні; уявні зображення

imaginary [i'mædʒ(ə)n(ə)ri] уявлюваний; уявний; мнимий; нереальний

imagination [i,mædʒi'neiʃ(ə)n] 1) уява, фантазія; творча уява 2) уявний образ

imagine [i'mædʒɪn] 1) уявляти (собі) 2) припускати, думати 3) здогадуватися, розуміти 4) видумувати, вигадувати

involve [ɪn'vɒlv] 1) включати, містити; мати на увазі, припускати 2) спричиняти, викликати (наслідк); призводити (до чого-небудь) 3) залучати, втягувати, ушлутувати

involvement [ɪn'vɒlvmənt] втягування; притягнення; причетність (до злочину тощо)

memory ['mem(ə)ri] 1) пам'ять, здатність запам'ятовувати 2) спогад, пам'ять (про що-небудь, про кого-небудь)

pattern ['pætɪn] 1) зразок, приклад 2) зразок, шаблон; форма, модель; схема, діаграма; викрійка; зразок; спосіб, триб (життя); манера (поведінки) 3) малюнок, візерунок

recall [ri'kɔ:l] згадувати, пригадувати; нагадувати

recency ['ri:s(ə)nsi] новизна, свіжість

recent [ri:s(ə)nt] недавній, останній; новий, свіжий, сучасний

remind (somebody of something) нагадувати

represent [reprɪ'zent] 1) зображувати або представляти (у якому-небудь аспекті); роз'яснювати 2) малювати; бути зображенням, зображувати 3) позначати; персоніфікувати; символізувати

representation [reprɪzən'teɪʃ(ə)n] 1) зображення, образ; уявлення; (мислений) образ 2) представлення, подання, вираження

retain [ri'teɪn] 1) утримувати; стримувати; підтримувати 2) зберігати 3) пам'ятати, зберігати в пам'яті

retention [ri'tenʃ(ə)n] 1) утримання; збереження 2) здатність до запам'ятовування, пам'ять

retrieval [ri'tri:v(ə)l] відновлення, повернення до колишнього стану; виправлення

retrieve [ri'tri:v] 1) взяти назад, повернути собі 2) (from) діставати, вилучати (звідки-небудь) 3) відновлювати; повертати до колишнього стану; виправляти 4) реабілітувати, відновлювати

scan [skæn] 1) швидко переглядати, пробігати очима 2) уважно дивитися, розглядати; вивчати 3) проганяти, переглядати, сканувати

storage ['stɔ:ɹɪdʒ] 1) зберігання 2) склад, сховище 3) площа, ємність складу, сховища (storage capacity) 4) накопичувач, запам'ятовувальний пристрій, пам'ять

store [stɔ:] 1) постачати; наповнювати; забезпечувати 2) зберігати (store away) 3) запасати, відкладати, накопичувати (store up) 4) віддавати на зберігання, зберігати на складі 5) уміщати

thinking ['θɪŋkɪŋ] 1) міркування; мислення 2) думка; роздуми

valuable ['vælju(ə)b(ə)l] 1) коштовний; дорогий 2) коштовний, який високо цінується

value ['vælju:] 1) оцінювати, давати оцінку (у грошовому вираженні) 2) оцінювати, визначати значення, користь 3) дорожити, цінувати

Тема 8

adolescence [ædə'les(ə)nns] отроцтво; юність; підлітковий вік

adolescent [ædə'les(ə)nt] 1) підліток; юнак або дівчина 11- 16 років (іноді 14-20)
2) інфантильна, незріла особа

adult ['ædelt,ə'delt] 1) дорослий, повнолітній; зріла людина 2) юнак старше 14 років; дівчина старше 12 років;; повнолітній; особа, що досягла повноліття (18-21 рік)

adulthood ['ædelthud] повноліття; зрілість; дорослість

age [eɪdʒ] 1) вік; тривалість, термін життя; повноліття *at the age of* у віці 2) період, ера; століття, епоха

community [kə'mju:niti] 1) громада, община; група населення (об'єднана за релігійною, расовою або національною ознакою) 2) (the community) суспільство

concern [kən'sɜ:n] I 1) відношення, стосунок 2) занепокоєння, турбота, тривога; участь, інтерес II 1) стосуватися, зачіпати, мати відношення *as concerns* що стосується *as far as I am concerned* що стосується мене 3) турбувати, хвилювати, непокоїти, тривожити *be concerned with* бути стурбованим 4) цікавитися, займатися

develop [dɪ'veləp] розвивати, удосконалювати; розвиватися, рости; розширюватися (про справу, підприємство)

development [dɪ'veləpmənt] 1) розвиток, ріст, зростання; удосконалювання; еволюція

grow [grəʊ] (grew; grown) 1) рости, збільшуватися; підсилюватися; виростати (, про дітей) 2) вирощувати, культивувати; давати врожай чого-небудь (про ґрунт) 3) відрощувати, відпускати (волосся, бороду)

growth [grəʊθ] 1) ріст; розвиток 2) приріст (rate of growth); збільшення; посилення; поширення 3) вирощування

height [hait] висота, вишина, височина; зріст

hereditary [hi'redɪ(ə)ri] спадковий, спадкоємний, який переходить з покоління в покоління; наслідуваний

heredity [hi'redɪti] спадковість; успадковані риси, особливості

heritage ['herɪtɪdʒ] 1) спадок, наслідувана нерухомість; спадщина (культурна); традиція 2) частка спадщини

infancy ['infənsi] 1) раннє дитинство 2) рання стадія розвитку, період становлення; початок

infant ['infənt] немовля, дитя; дитина

inherit [in'herit] успадковувати, отримувати в спадок; бути спадкоємцем; успадкувати (темперамент)

inheritance [in'herit(ə)ns] 1) одержання в спадщину; успадкування (властивостей) 2) спадщина, спадок; наслідок; спільне надбання 3) спадковість

inherited [in'heritid] успадкований

maturation [mætʃʊ'reiʃ(ə)n] дозрівання, визрівання; досягнення повного розвитку

mature [mə'tʃʊə] I 1) зрілий II 1) дозріти, цілком розвинутися 2) доводити до зрілості, до повного розвитку

maturity [mə'tʃʊ(ə)riti] 1) зрілість, повний розвиток 2) завершеність

rate [reit] 1) норма; розмір *birth rate* народжуваність *crime rate* показник /індекс, статистика/ злочинності 2) відсоток, частка; коефіцієнт; пропорція; ступінь

self-preservation самозбереження

self-protection 1) самозбереження 2) самозахист, самооборона

teenager ['ti:n, eɪdʒə] підліток; юнак; дівчина

tolerance ['tɒl(ə)rəns] 1) терпимість *to demonstrate /to show/ tolerance* проявляти терпимість 2) здатність переносити або витримувати що-н *tolerance of heat [of cold]* здатність переносити жару [холод] 3) толерантність, витривалість

tolerant ['tɒl(ə)rənt] 1) терпимий, такий, що відноситься терпимо *tolerant attitude* терпиме відношення *to be tolerant of /to, towards/* терпіти що-н., відноситися терпимо до чого-н

trait [trei(t)] 1) характерна риса; особливість, властивість 2) риси обличчя

transition [træn'ziə(ə)n, -'si:z] 1) перехід 2) перехідний період 3) зміна (теми, настрою)

transitional [træn'ziə(ə)nəl] 1) перехідний 2) проміжний *transitional stage* проміжна стадія 3) нестійкий, несталий *transitional weather* нестійка /непостійна/ погода

weigh [weit] 1) зважувати, визначати вагу 2) оцінювати (результати експерименту)

weight [weit] 1) вага 2) вага; навантаження 3) значення, важливість; цінність *to give weight to* надавати значення, визнавати важливість (чого-н.)

youngster [jʌŋstə(r)] хлопчик; юнак, молодик *the youngsters* молодь; підлітки

youth [ju:ð] 1) молодь, юність *the first blush of youth* розквіт молодості *they knew each other in their youth* вони були знайомі в молодості 2) юнак, молода людина

Тема 9

acquire [ə'kwaɪə] здобувати; одержувати; досягати; опановувати (знаннями, навичками)

alternate ['ɔ:ltəneɪt] 1) (звич. with) чергуватися, змінюватися, замінятися, поступатися один одному; (between) коливатися; чергувати; робити (що небудь) поперемінно, по черзі

awake [ə'weɪk] 1) який не спить, який прокинувся *to be awake* прокинутися; не спати 2) (to) який ясно усвідомлює; розуміючий; обачний; пильний, насторожі

breath [breθ] 1) дихання; подих; зітхання; повітря, що вдихається, видихається 2) подув; пахощі 3) момент, мить; пауза, перепочинок

breathe [bri:ð] 1) дихати; вдихати; видихати; зітхнути; (into) вдихнути 2) жити, існувати 3) злегка віяти (про вітер)

deep [di:p] глибокий

depth [depθ] глибина

dream [dri:m] 1) сон, сновидіння 2) мрія 3) видіння

dream [dri:m] (dreamed [-d], dreamt) 1) бачити сон 2) мріяти, марити (про що-небудь)

enormous [i'nɔ:məs] 1) величезний, грандіозний 2) жахливий

eyelid ['aɪlɪd] повіка

hallucination [hə,lʊ:si'neɪʃ(ə)n] галюцинація; ілюзія, обман почуттів

hurt [hɜ:t] 1) шкода, збиток 2) травма; рана, поранення; поріз; забите місце 3) образа

increase ['ɪkri:s] 1) збільшення, зростання, ріст, множення; розширення 2) приріст; збільшення

irregular [i'regjulə] неправильний; який не відповідає правилам, нормам, стандартам; незвичайний; неприйнятний; незаконний

mankind [mæn'kaɪnd] 1) людство, людський рід 2) чоловіки, чоловіча стать

NREM (Nonrapid Eye Movement Sleep, “quiet sleep”) синхронізований сон; сон без сновидінь

occasionally [ə'keɪz(ə)nəli] зрідка, часом; час від часу, іноді

outwardly [aʊtwədli] 1) назовні, зовні 2) зовні; на вигляд

REM (Rapid-Eye Movement Sleep) глибокий сон

remarkably [rɪ'mɑ:kəbli] чудово, дивовижно; незвичайно; найвищою мірою

sleep [sli:p] сон *sound sleep* міцний сон

sleeper ['sli:pə] 1) сплячий 2) соня

reach [ri:tʃ] 1) простягати, витягувати (особл. руку); простирати (reach out, reach forth); витягуватися, простягатися; (часто for) дотягуватися; тягтися (до чого-небудь, за чим-небудь) 2) діставати, брати

speculate ['spekjuleɪt] міркувати, роздумувати (над чим-небудь); обмірковувати (що-небудь); робити припущення; займатися домислами

twitch [twɪtʃ] смикати, тягнути

various ['ve(ə)rɪəs] різний; різноманітний; усілякий; *to come across various people* зустрічатися з різними людьми; багато, різні *various sections of the country* багато /різні/ райони країни; *for various reasons* з ряду міркувань, з різних міркувань; *at various times* не раз, неодноразово

Тема 10

anticipate [æn'tɪsɪpeɪt] 1) очікувати, передбачати, передчувати 2) попереджати, передбачати; угадувати (наперед), прогнозувати

anticipation [æntɪsɪ'peɪʃ(ə)n] очікування, передбачення, передчуття

attitude ['ætɪtju:d] позиція, відношення, ставлення

awareness [ə'weənɪs] обізнаність, інформованість

capacity [kə'pæsɪti] 1) ємність, місткість, обсяг 2) (for, of) здібності, здатність (до чого-небудь, на що-небудь)

challenge 'tʃælɪndʒ] 1) виклик (на реванш) 2) сумнів 3) випробування, проба (своїх) сил; напруження сил; щось, що потребує мужності, зусиль 4) складне завдання; проблема

challenge ['tʃælɪndʒ] 1) (to) викликати; кидати виклик; викликати на змагання 2) сумніватися; заперечувати; брати під сумнів; заперечувати 3) вимагати (зусиль)

conditioning [kən'dɪʃ(ə)nɪŋ] 1) кондиціювання, встановлення необхідного складу або стану 2) психологічна обробка, з використанням умовних рефлексів

conscious 'kɒnʃəs] (the conscious) свідомість; свідомо психічна діяльність

consequence ['kɒnsɪkwəns] 1) наслідок; результат *in consequence of* внаслідок, в результаті; завдяки 2) висновок 3) значення, важливість 4) впливове положення, висока посада *person of consequence* впливова особа

consistency [kən'sɪst(ə)nsɪ] 1) послідовність, логічність 2) постійність, сталість 3) погодженість, узгодженість

consistent [kən'sɪst(ə)nt] 1) (with) сумісний; який відповідає, який узгоджується 2) послідовний

destiny ['destɪni] доля; талан; неминучість; доля; фатум

drive [draɪv] стимул, спонукання, внутрішній імпульс

embody [im'bɒdi] 1) втілювати, запроваджувати в життя, реалізувати 2) втілювати (у собі) 3) включати, робити складовою частиною 4) містити в собі 5) поєднувати, зливати; з'єднувати в одне ціле

exemplify [ig,zemplifai] 1) пояснювати, підтверджувати прикладом; наводити приклад 2) бути прикладом; ілюструвати 3) втілювати

human ['hju:mən] людина, людська істота; (the human) людство, рід людський; люди (на противагу тваринам або машинам)

humanistic [hju:mə'nistik] гуманістичний

humanness ['hju:mənnis] людські якості; людяність

individual [indi'vidʒuəl] 1) особа, людина, індивідуум; фізична особа 2) індивідуум, особина

inevitably [i'nevɪtəbli] неминуче

innate [i'neɪt] уроджений, природний; властивий

motivation [məʊti'veɪʃ(ə)n] 1) спонукання 2) мотивування, мотивація; викладення мотивів

recognize ['rekəɡnaɪz] 1) узнавати, упізнавати 2) усвідомлювати; бачити 3) виражати визнання, схвалення; цінувати, віддавати належне 4) визнавати (що-небудь, кого-небудь) 5) офіційно визнавати

reject [rɪ'dʒekt] 1) відкидати, відхиляти; відмовляти 2) забраковувати

unconscious [enkə'æəs] 1) що знаходиться без свідомості, що втратив свідомість 2) невольний, недовільний; несвідомий

value ['vælju:] v. 1) оцінювати, давати оцінку (у грошовому вираженні) 2) оцінювати, визначати значення, користь 3) дорожити, цінувати to value oneself on /upon, for/ smth. — пишатися /хизуватися/ чимось

wholeness ['həʊlnɪs] цільність; повність

Тема 11

attitude ['ætɪtju:d] позиція, відношення, ставлення

confident ['kɒnfɪd(ə)nt] 1) упевнений 2) самовпевнений

deliver [dɪ'lvə] передавати, вручати; розносити, доставляти

eager ['i:gə] 1) (for, after, about) який палко прагне (до чого-небудь) , який жадає (чого-небудь); нетерплячий 2) напружений; енергійний, гострий

emerge [i'mɜ:dʒ] 1) (from) з'являтися, показуватися; виходити

emotion [i'məʊʃ(ə)n] почуття, емоція; душевне хвилювання, збудження

emotional [i'məʊʃ(ə)nəl] 1) пов'язаний з емоціями, емоційний *emotional disturbance /disorder/* нервовий розлад; емоційний, вразливий; нервовий 2) хвилюючий; темпераментний

enduring [in'dju(ə)rɪŋ] 1) міцний; стійкий; тривкий 2) витривалий, стійкий; терплячий 3) живучий; безсмертний

equilibrium [i:kwi'libriəm] (тж.- ia) 1) рівновага 2) урівноваженість, самовладання

experience [ik'spi(ə)riəns] 1) (життєвий) досвід 2) досвідченість; досвід роботи; стаж 3) випадок, пригода; враження, переживання

fidelity [fi'delɪti] 1) вірність, відданість, лояльність 2) точність, вірність, правильність (перекладу); , вірність відтворення

indispensable [indi'spensəb(ə)l] 1) те, без чого неможливо обійтися 2) (to, for) необхідний; необхідний, незамінний (про людину) 2) обов'язковий, без винятків (про закон)

insecurity [insi'kju(ə)rɪti] небезпека

mood [mu:d] настрій; тон

negligible ['neglɪdʒəb(ə)l] незначний, який не береться до уваги; дрібний

preoccupation [pri,ækju'peɪʃ(ə)n] заклопотаність; зайнятість, поглинутість (чим-небудь); турбота

provided (that) за умови

recognition [rekəg'nɪʃ(ə)n] 1) дізнавання, узнавання; упізнавання 2) свідомість, усвідомлення 3) визнання, схвалення

recognize ['rekəgnaɪz] 1) узнавати, упізнавати 2) усвідомлювати; бачити 3) виражати визнання, схвалення; цінувати, віддавати належне 4) визнавати (що-небудь, кого-небудь) 5) офіційно визнавати

regain [ri'gem] 1) одержувати назад; знову оволодівати 2) знову дістатися (до берега, додому); повернутися

relieve [ri'li:v] 1) полегшувати; зменшувати (тиск); послаблювати (напруження) 2) заспокоювати 3) позбавляти; звільняти 4) подавати допомогу, виручати

remarkably [ri'ma:kəblɪ] чудово, дивовижно; незвичайно; найвищою мірою

remove [ri'mu:v] 1) пересувати, переміщати; прибирати; відносити *to remove oneself* піти (геть) 2) знімати 3) відсувати, прибирати, забирати; відводити (погляд) 4) зміщати з посади; забирати (звідки-небудь) 5) знищувати, видаляти (плями, сліди); усувати (перешкоду); забрати, прибрати (кого-небудь), позбутися (кого-небудь) 6) переїжджати, міняти квартиру

resentment [ri'zentmənt] обурення, образа, почуття образи

resilient [ri'ziliənt] 1) пружний, еластичний 2) який швидко оправляється (від горя); який має запас життєвих сил

severe [si'viə] 1) строгий, суворий *severe punishment* суворе покарання; вимогливий, строгий 2) твердий (про дисципліну, вимоги) 3) ретельний, скрупульозний (про вивчення, розгляд) 4) простий, строгий (про стиль, одяг); витриманий (про стиль) 5) суворий, холодний (про погоду, клімат); сильний (про бурю) 6) важкий, серйозний, сильний *severe pain* гострий біль

tension ['tenʃ(ə)n] 1) напруга; напруженість; часто напруженість; напружені роздуми або переживання; напружений стан; напруженість

trouble ['trʌb(ə)l] 1) неспокій: хвилювання; тривога *his heart was full of trouble* серце його було повно тривоги 2) неприємність, біда, горе; напасті *family trouble* сімейні неприємності *to be in trouble, to have trouble* бути в біді, *to get into trouble* потрапити в біду

Тема 12

adapt [ə'dæpt] 1) пристосовувати; підганяти; пристосовуватися, адаптуватися, застосовуватися до (*to adapt oneself*) 2) адаптувати

advantage [əd'vɑ:ntɪdʒ] 1) перевага 2) вигода; користь; виграш (у чому-небудь)

appropriate [ə'prəʊprɪt] 1) відповідний, підходящий; доречний 2) (to) властивий

auditory ['ɔ:dit(ə)rɪ] слуховий, який стосується, відноситься до органа слуху

available [ə'veɪləb(ə)l] 1) придатний, корисний 2) наявний, який є у розпорядженні, доступний

burden ['bɜ:dn] 1) ноша; вага; вантаж

circumstances ['sɜ:kəmstənsɪz] обставини, умови

consume [kən'sju:m] споживати, витратити

consumption [kən'sempʃ(ə)n] споживання

convey [kən'veɪ] 1) перевозити, транспортувати 2) передавати (звук, запах); повідомляти; передавати (інформацію, ідеї) 3) висловлювати, виражати (почуття)

disadvantage [dɪsəd'vɑ:ntɪdʒ] 1) не вигідне, несприятливе становище; недолік, вада 2) шкода, збиток 3) втрата

feasibility [fi:zə'bɪlɪtɪ] 1) здійсненність 2) придатність 3) можливість, імовірність

impose on нав'язувати свою волю (комусь)

industry ['ɪndəstri] 1) промисловість, виробництво, індустрія 2) галузь промисловості

input ['ɪnpʊt] 1) внесок 2) вкладення, інвестиція 3) пуск, уведення, запуск у виробництво

integrate ['ɪntɪgreɪt] 1) інтегрувати, об'єднувати; скласти єдине ціле 2) включити до складу, приєднати

output ['aʊtpʊt] 1) продукція; випуск; вироблення, виробіток 2) напруження (зусилля, волі) 3) продуктивність, потужність, віддача

perform [pə'fɔ:m] 1) виконувати, здійснювати; робити 2) представляти; грати (п'єсу); виконувати (роль, музичний твір) 3) добре себе показати, зарекомендувати

personnel [pɜ:sə'nel] 1) персонал, штат; кадри 2) особовий склад 3) жива ціль (personnel target)

precision [pri'si:z(ə)n] 1) точність; чіткість 2) акуратність; пунктуальність; старанність, ретельність 3) точність, прецизійність 4) влучність

process ['prəʊsəs] 1) процес; хід розвитку 2) перебіг, рух, хід

provide [prə'vaɪd] 1) (with) постачати; забезпечувати; (for) забезпечувати (засобами до існування) 2) надавати, давати

receive [ri'si:v] отримувати, одержувати; отримати, придбати; набути

sensory ['sens(ə)ri] 1) чутливий *sensory nerve* чутливий нерв 2) (по) чуттєвий; сенсорний *sensory perception* чуттєве сприйняття; сенсорний, який відноситься до смислу, значення

source [sɔ:s] джерело, основа; початок, (першо) причина; джерело інформації

tactual ['tæktʃʊəl] 1) який (що) викликається дотиком 2) відчутний

transmission [trænz'miə(ə)n] 1) передача *radio transmission* радіопередача, *data [signal] transmission* передача даних [сигналу], *transmission of rights* передача прав

transmit [trænz'mɪt] 1) повідомляти *to transmit a message by radio* передавати повідомлення по радіо *to transmit news* повідомляти новини 2) передавати *to transmit a tradition to the younger generation* передавати традицію молодому поколінню

Тема 13

acquire [ə'kwaiə] 1) здобувати; одержувати; досягати; опановувати (знаннями, навичками) 2) придбати, купити

affection [ə'fekʃ(ə)n] 1) прихильність, любов 2) хвороба, захворювання; ураження (якого-небудь органа) 3) вплив 4) схильність, прагнення, потяг 5) емоція, почуття, переживання

affiliation [ə,fɪl'i'eɪʃ(ə)n] 1) приєднання; прийняття в члени *affiliation fee* вступний внесок; місце роботи 2) усиновлення 3) простежування джерел, походження (чого-небудь); встановлення зв'язку (з чим-небудь)

alleviation [ə,li:v'i'eɪʃ(ə)n] полегшення, пом'якшення, зменшення (болю, страждання); часткове зняття (симптомів)

artificial [ɑ:tr'fiʃ(ə)l] 1) штучний, не природний; штучний, синтетичний; підроблений, фальшивий; штучний, який служить заміном 2) удаваний, нещирий

attach [ə'tætʃ] (to) прикріплювати, приєднувати; скріплювати, зв'язувати, прив'язувати; прикладати; додавати; прибудовувати

attached [ə'tæft] 1) прикріплений, приєднаний

attachment [ə'tæftmənt] 1) прикріплення, приєднання 2) прихильність, відданість

cling [kliŋ] (clung) (to) прилипати; чіплятися; триматися; залишатися вірним, відданим (друзям, спогадам)

conduct ['kɒndekt] 1) поведінка 2) ведення, керівництво

crucial ['kru:ʃ(ə)l] 1) вирішальний; ключовий 2) критичний

deprivation [deprɪ'veɪʃ(ə)n] позбавлення; відібрання; втрата

derive [dɪ'reɪv] 1) отримувати, діставати (насолоду, користь) 2) встановлювати, простежувати походження; виникати, походити; впливати, бути наслідком 3) успадковувати; запозичувати 4) отримувати (знання)

disturbance [dɪs'tɜ:b(ə)ns] 1) порушення рівноваги, спокою 2) хвилювання, заворушення, безлад; потрясіння; конфлікт 3) хвилювання, тривога; занепокоєння; порушення душевної рівноваги 4) порушення; ушкодження; несправність; зрив

elicit [ɪ'lɪsɪt] 1) витягати (на світ), виявляти (факт) 2) (from) робити висновок, виводити 3) домогтися (відповіді)

extinction [ɪk'stɪkʃ(ə)n] 1) гасіння (вогню) 2) погасання, потухання, загасання, згасання; припинення, викорінювання (ворожнечі) 3) вимирання (виду тварини); припинення (роду); відмирання; зникнення (з лиця землі)

gradually ['grædʒuəli] поступово, послідовно; помалу, потроху

innate [ɪ'neɪt] уроджений, природний; властивий

intimate ['ɪntɪmɪt] 1) близький, задушевний друг 2) особа, яка користується довірою когось-небудь

persistent [pə'sɪstənt] 1) завзятий, наполегливий 2) стійкий, сталий, постійний

pervasive [pə'veisiv] який поширюється, проникаючий

plausible ['plɔ:zəb(ə)l] 1) правдоподібний, імовірний 2) слухний 3) який вміє
вселяти довіру

remind [ri'maɪnd] нагадувати (of)

resistant [rizistənt] який чинить опір, стійкий; міцний

reward [ri'wɔ:d] 1) нагорода, винагорода; відплата; кара, покарання 2) грошова
винагорода

surrogate ['serəg(e)ɪt] замітник, сурогат

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.Т., Головач Т.М., Скворонська І. Ю. Business Communication: навчальний посібник Львів: ЛьвДУВС, 2015. 348 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/389>
2. Головач Т. М. English for Specific Purposes: Psychology in Use. Part II (Англійська для спеціальних цілей: Психологія у практиці. Частина II): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 84 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2664>
3. Зеленська О.П. Psychology. Part 1: навчальний посібник з англійської мови для студентів факультету психології. К.: Вид-во Європейського університету, 2013. 150 с.
4. Зеленська О.П. Psychology. Part 2: навчальний посібник з англійської мови для студентів факультету психології. К.: Вид-во Європейського університету, 2014. 178 с.
5. Зеленська О.П., Кашук М.Г. Методичні поради і практичні завдання з лексики англійської мови для самостійної роботи студентів факультету психології. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 51 с.
6. Кузьо Л.І. English for Specific Purposes: Psychology in Use. Part 1 (Англійська мова для спеціальних цілей: Психологія у практиці. Частина 1): навч. посібник. Львів:Львдувс, 2018. 88с. URL :<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2324/1/%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%D0%BE%20%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>
7. Кузьо Л.І., Кашук М.Г. Граматика англійської мови. Теорія та практика. Навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 394 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1046>

KEY TO EXERCISES

Tema 1: *About Myself. My Family*

Exercise I, p. 9.

1. family; 2. name; 3. surname; 4. years old; 5. born; childhood; 6. student; 7. reading / fishing / dancing...; to read / dance / swim...; sports; football / basketball / tennis...; 8. family; 9. large / small; 10. four / five...; 11. parents; 12. father; 13. years old; doctor / teacher / mechanic...; 14. name; younger / older; works; 15. grandparents; 16. sister; profession; married; son-in-law; 17. nephew; daughter; niece; years old; twins; 18. relatives; aunt; uncle; 19. cousins; 20. friends.

Exercise II, p. 10.

1. Where do you study? 2. Where do you live? 3. How old are you? 4. My name is Andrew. 5. I have finished / left school this year. 6. I am going to enter Lviv State University of Internal Affairs. 7. Why did you choose this very profession? 8. I am fond of / like communicating with other people. 9. We are a family of seven. 10. Where do your parents work? / What are your parents?

Tema 2: *The Nature of Psychology. Analysis and Functions of Consciousness*

Exercise I, p. 20.

1. deals; behaviour; deals; behaviour; 2. adjust; 3. psychologists; 4. environment; 5. approach; 6. psychology; 7. contributes; 8. dependence; 9. application; 10. consciousness.

Exercise II, p. 21.

1. to study animal behaviour; 2. to adjust to the environmental conditions; 3. to lose consciousness; 4. to contribute to the investigation of a problem; 5. to survive under unfavourable conditions; 6. to apply the results of the experiment to practice; 7. to deal with human experience; 8. the subjective approach to the study of problem; 9. to behave well; 10. the dependence of one method on another; 11. adjustment to new work conditions; 12. non-random selection of animals for the experiment; 13. to depend on the approach to the problem; 14. to create the artificial environment.

Tema 3: *Sensation and the Nervous System*

Exercise I, p. 22.

1-6; 2-9; 3-5; 4-8; 5-10; 6-3; 7-7; 8-4; 9-1; 10-2.

Exercise II, p. 23.

1. What is sensation? 2. Senses help us to cognize the world around us. 3. Through the sense organs we receive different information about the world around us. 4. What are the main human senses and which of them are the most important to people? 5. There are at least 11 senses, but the main ones are sight, hearing, taste, smell and touch. 6. All of them are very important to people and each takes an important part in human life. 7. There are many people who don't have this or that sense for some reasons. 8. There are deaf people who hear nothing, and there are also blind people who see nothing. 9. How do such people do without those senses? 10. They have other well-developed senses that help them in cognition of the world.

Tema 4: *Perception*

Exercise I, p. 24.

1. perception; 2. aware; 3. identify; 4. psychological; 5. sense; 6. influence; 7. inheritance; 8. learning; 9. contribute; 10. process; 11. distort; 12. sensations.

Exercise II, p. 25.

(a)

1) inherited behaviour; 2) to influence the course of the experiment; 3) to determine the influence of the environment on man; 4) perception of colours; 5) relationship between children and parents; 6) to consider the problem; 7) to take into consideration the results; 8) to perceive the world around us; 9) to distort one's views; 10) to study the role of inheritance.

(b)

11) візуальне сприйняття; 12) усвідомлення труднощів; 13) успадковувати деякі якості; 14) відносини між експериментатором та його піддослідними; 15) впливати на результат експерименту; 16) визначення впливу навколишнього середовища на людську поведінку; 17) процес вчення; 18) розглядати проблему в ході дискусії; 19) спотворювати отримані результати; 20) впливати на чиєсь сприйняття.

Тема 5: Simple Learning

Exercise I, p. 26.

1-c; 2-b; 3-d; 4-b; 5-a; 6-c; 7-d; 8-a; 9-c; 10-b.

Exercise II, p. 27.

1. Today's lecture in psychology was about learning. 2. A special contribution to the investigation of that problem was made by famous Russian physiologist Ivan Pavlov. 3. He investigated the processes connected with digestion. 4. Pavlov observed the behaviour of the dogs. 5. He noticed that the flow of saliva in the mouth occurred not only when food was placed in the dog's mouth, but even at the sight of food. 6. How is it connected with learning? 7. The dog's reaction (by salivating) to food in the mouth is inborn, but the same reaction to the very sight of food is acquired, learned or conditioned. 8. What causes such reaction? 9. Pavlov explains it with the help of stimuli. 10. The dog can be taught to react by salivating not only to the sight of food, but to any other signal that the dog associates with food.

Тема 6: Complex Learning and Language

Exercise I, p. 29.

1. skills; attitudes; 2. reinforcement; 3. partial; constant; 4. latent; 5. manifested; 6. affect; 7. anxiety; excitement; 8. distribution; 9. transfer; 10. feature.

Exercise II, p. 29.

1. We acquire our knowledge by means of learning. 2. What is the basic principle of learning? 3. For efficient learning one needs first of all motivation, which causes desire to learn. 4. What can motivate to learn? 5. This can be even the mark. 6. What else influences the successful process of learning? 7. An important condition is the proper distribution of theory and practice. 8. It contributes to better learning of material, and it also develops practical skills. 9. One more condition is transfer of practical skills from one situation onto another. 10. We seem to know some basic laws of successful and efficient learning.

Тема 7: Memory and Thinking

Exercise I, p. 31.

1. to retrieve; 2. to remind; 3. capacity; 4. storage; 5. memory; 6. to recall; 7. value; 8. to retain; 9. efficient; 10. imaginary.

Exercise II, p. 31.

1. I am afraid I have got some problems with my memory. 2. Though I can memorize the material quickly, I forget it as quickly. 3. The efficiency with which the information is retrieved is a function of some influences: frequency, recency and value of information. 4. These factors influence our ability to retrieve the information stored in our memory. 5. There is long-term and short-term memory. 6. What should be done to retain the studied material? 7. How much information can be remembered and stored in our memory? 8. Are there any limits to our storage capacity? 9. Memory can be thought of as analogous to some sort of filing cabinet system. 10. Storage capacity seems to be an individual characteristic, but the efficiency with which the information is retrieved is influenced by general features of memory.

Tema 8: *Growth and Development*

Exercise I, p. 33.

1-7; 2-6; 3-10; 4-8; 5-2; 6-3; 7-1; 8-4; 9-5; 10-9.

Exercise II, p. 34.

1. Let's speak about the stages of human development, namely about infancy and adolescence. 2. What are the first months of human life characterized by? 3. From the moment of birth an infant is very helpless. 4. But nearly at 6 months he can sit and at the end of the first year he can crawl and stand. 5. In what way is speech developed? 6. The first sounds of the child are crying and babbling noises. 7. After six months the child begins to make distinct learned speech sounds. 8. What is adolescence characterized by? 9. The child undergoes great physiological and psychological changes. 10. Height and weight increase very rapidly.

Tema 9: *Sleep and Dream. The Nature of Sleep*

Exercise I, p. 35.

1. sleep; alternates; 2. dreams; 3. NREM; various; REM; 4. breathe; 5. speculate; dreams; hurting; 6. sleeper; twitches; 7. irregular; breathing; 8. eyelids.

Exercise II, p. 36.

1. Have you ever observed the sleeper? 2. What interesting did you notice? 3. At the beginning he was sleeping very calmly. 4. He almost didn't move, his breath was regular and slow. 5. I think at that time he was in "quiet sleep" (NREM sleep). 6. Do you remember the teacher speaking about two types of sleep – "quiet" (NREM sleep) and "active" (REM sleep)? 7. Then his sleep was changing gradually into another stage – "active sleep". 8. I noticed small twitches of his fingertips and face. 9. Besides, his breathing became irregular – fast, then slow. 10. What state of sleep was he longer in – "quiet" or "active"?

Tema 10: *Personality*

Exercise I, p. 38.

1. anticipation; 2. motivation; 3. awareness; 4. to embody; 5. to give rise (to); 6. wholeness; 7. innate; 8. attitude; 9. challenge; 10. consistency.

Exercise II, p. 38.

(a) 1) – part; 2) – general; 3) – unaware; 4) – individual; 5) – reject; 6) – detach; 7) – objective.

(b) 8) – motive; 9) – result; 10) – at last; 11) – interest; 12) – illustrate; 13) – feeling; 14) – attach; 15) – class.

Тема 11: *Emotions*

Exercise I, p. 39.

1. emotions; 2. experience; 3. emotional; 4. negligible; 5. capacity; enduring; 6. equilibrium; troubles; relieved; 7. eager; emerge; attitude; 8. remarkably; resilient; fidelity; preoccupations.

Exercise II, p. 40.

1. Let's speak about the emotional development of children. 2. It depends first of all on parents and their attitude towards their kids. 3. From birth the emotional needs of children are connected with a person who takes care of them. 4. What age does such dependence last to? 5. At birth the ability of the child to control the expressive side of his mind is quite unformed. 6. By nature children are very resilient, hopeful and eager. 7. All these positive emotions emerge when the parents are themselves happy, confident and accepting in their attitude towards the children. 8. Children are able to reflect with uncanny fidelity the moods of those nearest to them. 9. Does it concern only positive emotions? 10. Children tend to change their good mood into a bad one, and vice versa.

Тема 12: *Industrial Psychology*

Exercise I, p. 41.

1-6; 2-9; 3-8; 4-1; 5-2; 6-7; 7-3; 8-10; 9-5; 10-4.

Exercise II, p. 42.

(a)

1) the source of information; 2) to take advantage of something; 3) to make a decision; 4) to process information; 5) to receive information; 6) to integrate; 7) to transfer / convey information; 8) the consumption of energy; 9) for practical reasons; 10) to take into consideration advantages and disadvantages;

(b)

11) інформація, яка стосується когось / чогось; 12) комусь доступна інформація; 13) обробка інформації; 14) відмінність важко виявити з точністю; 15) передавати інформацію; 16) забезпечити ефективне використання людських ресурсів у системі; 17) розробити відповідні методи і процеси роботи; 18) передача інформації; 19) висувати комусь вимоги; 20) виконувати функції.

Тема 13: *Affiliation*

Exercise I, p. 43.

1. innate; affiliation; 2. affiliate; 3. persistent; care; 4. attached; alleviation; 5. plausible; clinging; attachment; 6. crucial; deprivation; disturbances.

Exercise II, p. 43.

1. Why do people have the need for social contacts? 2. What would you feel if you were constantly alone? 3. Nothing can replace the social interaction. 4. When does affiliation begin to emerge? 5. This need arises in relation between the child and his mother who constantly cares for him. 6. Thus, this need emerges in infancy. 7. One of the theories holds that the infant becomes very attached to his mother. 8. She is associated first of all with alleviation of his primary needs – hunger and thirst. 9. The child learns to love his mother. 10. This love gradually spreads to other people.